
Móra Nyúz

II. évfolyam 4. (9.) szám   A Móra Ferenc Kollégium lapja   2001. február 22.

Szeged, ahogy mi látjuk

Szerkesztői szó

Itt vagyunk hát ismét, az új szemeszter és egyben a harmadik évezred első Móra Nyúzat tartjátok a kezetekben. Szerkesztőtársnóm itáliai kalandozáson vesz részt, de rajtam (rajtunk) tartja a szemét, és kiváló maffiakapcsolatait ismerve nemigen szeretnénk hibázni. Lapunk céljai továbbra is változatlanok: igyekszünk beszámolni minden fontos kollégiumi eseményről, emellett pedig lehetőséget adni mindenkinek, aki az íráshoz kedvet érez magában.

E számban a decemberi kollégiumi rendezvények (Mikulás, karácsony, szilveszter) mellett megemlékezünk a vizsgaidőszak nehézségeiről is – remélve, hogy már elfelejtettétek ezeket. Természetesen van egy nagyobb témánk is, amit körbejárunk: ezúttal Szegedet vettük nagyító alá. Ez a város egyetemi éveink színtere, néha mégis oly keveset tudunk róla. Bár most nincs balett, és nincs Virág, azért mégiscsak van Szegeden egy színház, működik a JATE Klub, a város hírnevét öregbítik a Pick kézilabdásai, alkotnak itt tehetséges, fiatal irodalmárok és akadnak jó éttermek is. Mi e lap hasábjain – kis összeállításunkkal - megpróbáljuk egy kicsit közelebb hozni hozzátok Szeged kulturális, irodalmi, zenei és sportéletét, valamint meglátogatjuk a város „halálából” újjáéledő folyóját, a Tiszát. Ha figyelmesen végigolvassátok az összes cikket, meglátjátok, hogy milyen különbözőképpen vélekedünk Szegedről! (Ez persze egyáltalán nem meglepő.)

Kellemes olvasást mindenkinek!

P. L.

Figyelem! Figyelem!

Március 1-jén, csütörtökön este kollégiumi farsang, majd hajnalig tartó buli DJ Brekivel!

Márciusban ismét megrendezzük a Ki Mit Tud?-ot, lehet kezdeni a felkészülést!

Április 19-23. között kirándulás Erdélybe. Jelentkezzetek Kovács Attilánál vagy Csutak Zsoltnál (10-es szoba)!

Móra Nyúz - a Móra Ferenc Kollégium lapja. Megjelenik havonta, 120 példányban, ingyenes terjesztéssel.

Szerkesztette: Pintér Lajos

Tördelőszerkesztő: Pap Dániel

Korrektor: Esztergályos Dóra

Képszerkesztő: Vernyik Zénó

Szerzők: Bacsó Iлона, Bechtel Helmut Herman, Bencze Mariann, Berezki Zsolt, Bokros Judith, Erdélyi Ágnes, Füleki Gábor, Hegyi Áron, Hraskó István, Lutz Gábor, Mangó Zoltán, Mészáros Orsolya, Molnár Edit, Murinkó Lívía, Parti Tamás, Pintér Lajos, Sulyok Izabella, Szalai Anikó, Szalai Zsolt, Szilágyi Szilvia, Vernyik Zénó és Weber Balázs

Tartalomjegyzék:

Szerkesztői szó	2	Szűk körök, vagy csak szűkölköz?	18
Interjú Bombitz Attilával	3	A Szegedi Nemzeti	18
Tűz az Olümposzról	5	Miénk itt a tér	19
Újjászületés	6	Mátyás király udvarmestere	20
Miki Bácsi és Barátai	7	Partvonal (Interjú Buday Dániellel)	20
Karácsony 2000	7	Egy évvel a cián után	
Szilveszteri ABC	8	(Interjú Szalma Elemérrel)	22
Szép, új világ	9	Szegedi írók	23
Vizsgaidőszak	9	Kollégiumi versek	25
Szakmai programok	11	A Király – Szívünkben él	26
A történelemtől...	11	A politikus	27
Interjú Ormos Máriával	11	Egy barátság margójára	28
Földényi-est	13	Fosszília	29
Házirend-módosítás	15	A letiltott párbeszéd	29
Bővül a videótár...	16	Jenő, hányás, bankrablás	31
Szeretted Szegedet?	16	Fritz-képregény (6.)	32

"Én az irodalmat nemcsak tanultam, hanem benne is voltam ..." - beszélgetés Bombitz Attilával -

A kollégiumi seniorok közül ezúttal a 3. emeleti seniori szoba lakójától, **Bombitz Attilától** kértünk interjút. Attila a JATE magyar-német szakán végzett, a Német Irodalmi Tanszéken volt PhD-s, jelenleg pedig az Osztrák Irodalmi Tanszék munkatársa. Elsőéves egyetemistaként a Móra Kollégium lakója volt, majd néhány év szünet után PhD-hallgatóként tért vissza a kollégiumba, ahol most seniori feladatkörben irodalmi esteket szervez.

- **Móra Nyúz:** Hogyan kerültél a József Attila Tudományegyetemre, illetve a Móra Kollégiumba?

- **Bombitz Attila:** Az esztrogomi tanítóképzőben tanultam egy évet, de ez eléggé színvonalatlan volt, s a tanítói pálya sem fekdűt nekem. Egy évig szabadon olvashattam, és elhatároztam, hogy az ELTE magyar-német szakjára jelentkezem. Annak idején azonban sajnos nem úgy mentek a dolgok, hogy mindenki oda került, ahol tanulni szeretett volna.

Maximális pontot kaptam a szóbelin, de rögtön közölték, azért adnak ilyen sok pontot, hogy máshová el tudjak menni. Szerencsére át lehetett még írni a papírt, bevillant Szeged, így kerültem ide magyar-német szakra. A "szegedi kapcsolat" már eleve adott volt, általános iskolásként rendszeresen részt vettem a Kincskeresőtáborokban, Kovács Lajos, a

lap szerkesztőjének vezetésével. Minden nyáron találkoztunk Szegeden. S mikor egyetemistaként a városba kerültem, kaptam egy nagy ajándékot, amit nem is gondolhattam volna: fogadott Baka István, a Kincskereső, vagyis nem egy idegen világba érkeztem. Tehát egy olyan városba jöttem, ahová igazán nem akartam, de ahol a nyarak kamaszkorom nagy irodalmi élményeit jelentették. Elsőként a Mórába kerültem, amit nekem mindenki ajánlott. A kollégium már akkor is híres volt irodalmi estjeiről. A legnagyobb élményt talán Petri György estje jelentette. Iszonyatos tömeg volt, de az ember tényleg azért ment oda, hogy halljon valamit, és nem azért, hogy lásson egy "királyt".

- **MNY:** A következő évben viszont váltottál, azaz nem jelentkeztél a Mórába. Ha a kollégiumban adott volt a jó szellemi-kulturális közeg, akkor mi indokolta mégis a döntésedet?

- **B.A.:** Annak idején még léteztek a csoportok, így például mi a magyar-német szakosok csoportja voltunk. Összejött egy baráti társaság, a kollégiumban pedig egy kicsit tarthatatlanná vált a

szűkösség, s ez vezetett oda, hogy kimentünk albérlésbe. Viszont a szakmai rendezvényekre és az irodalmi estekre továbbra is visszajártunk.

- **MNY:** 1990 őszén kerültél a Mórába, azóta 11 év telt el. Milyen különbséget látsz az akkori és a mai Móra Ferenc Kollégium között?

- **B.A.:** Ahogy ma végignézem a szobákat, azt kell látnom, hogy hihetetlenül nagy az igénytelenség. Régebben azért ez nem így volt. Bulit tartani például akkor a kollégiumban nem lehetett. Ha a kollégium bulit rendezett, átment az étterembe. Sokkal jobb volt egyébként a hangulat, mert aki aludni akart, az aludhatott, aki meg bulizni akart, az bulizhatott. Akkoriban kölcsönös tolerancia uralkodott még a kollégisták között. Azt gondolom,

hogy ez ma már elképzelhetetlen, az önzőség rendesen talajt vert az emberekben. Bár azt hozzá kell tennem, hogy bizonyos "viselkedésminták" már akkoriban is megjelentek, és többek között ez is belejártott abba, hogy elköltöztünk a kollégiumból.

- **MNY:** Seniorként irodalmi esteket szervezel a kollégiumban, és azt hiszem, nyugodtan kijelenthetjük, hogy a kortárs magyar irodalom vezető alakjait hívod meg ide. Milyen kapcsolatrendszeren keresztül tudod ezt

megvalósítani, és mit jelent neked ezeknek a beszélgetéseknek a szervezése és vezetése?

- **B.A.:** Ez nagy kihívás volt a számomra már kezdetben is. Erdélyi Ágnes nagyon támogató, de nem mondhatom, hogy az elején túl sikeres esteket szerveztem. Egyetemista koromban főként a kortárs magyar irodalommal foglalkoztam, s ez a kapcsolat akkor sem szakadt meg, mikor az Osztrák Irodalmi Tanszék munkatársa lettem. Elmondhatom, hogy én az irodalmat nemcsak tanultam - úgy például, hogy betanultam, mit mondott a professzor, és visszamondtam neki -, hanem benne is voltam: gyerekként a Kincskeresőn keresztül, aztán Szegedre kerülve tanított Szilasi Laci és Mikola Gyöngyi, azok a fiatalabb irodalmárok, akik akkor kezdték a pályájukat. Én már kamatoztathattam azt, hogy ők tanítottak. Egyszerre tanulhattam nagy mesterektől és azoktól, akik valamiféle szabadabb gondolkodást képviseltek. Baráti szálak kötöttek szerzőkhöz. Ez meghatározta azt, hogy nehezen tudok befogadni értéktelen, semmitmondó irodalmi mozgásokat. Nálam az életvitel és az irodalom még

nagyon szoros kapcsolatban volt. Seniorként lehetőséget kaptam irodalmi estek szervezésére, vezetésére, s a kollégiumban tanultam meg az alapokat, melyekre azóta már külföldi - bécsi, frankfurti - beszélgetéseken is támaszkodni tudtam.

- **MNY:** A kollégiumi irodalmi és szakmai rendezvények látogatottságában az elmúlt években nagy mértékű zuhanás tapasztalható. Minek tulajdonítod te ezt a jelenséget?

- **B.A.:** Azt gondolom, hogy az irodalmi estek elsősorban a kollégistáknak szólnának, de inkább az egyetemről és a városból jönnek érdeklődők. Sajnos az egyetemisták nem tudnak arról, hogy kiket kellene olvasni, és kik miért fontosak. Botránys az, ha egy magyar szakos nem vesz tudomást az irodalmi mozgásokról. Nem mondom, hogy mindenkinek kötelező lenne lejárni az összes irodalmi estre, de hogy tudomást sem vesznek róla, az ismét ahhoz a bizonyos igénytelenséghez tartozik. A mai egyetemista sajnos nem tudja, mit jelent egyetemistának lenni, és hogyan építse föl azt az öt évet, amit itt eltölt. Hozzáteszem: egyetemistának lenni nem könnyű dolog, s az én időmben én sem tudtam igazán, hogyan kellene egyetemistának lenni. Azt gondolom, hogy az összes kollégium közül a Mórában vannak a legnagyobb lehetőségek, és ezeket szégyen nem kihasználni.

- **MNY:** Hallgatóként és tanárként megtapasztalhattad az egyetemi képzés színvonalának csökkenését, a diploma elértéktelenedését. Ugyanakkor elmondható, hogy a kulturális eligénytelenedés az egész társadalom problémája is - például dél-amerikai sorozatok és gusztustalan "kabarék" állnak a TV-műsorok nézettség listáinak élén, és hódít a ponyvairodalom. Hogyan éled ezt át?

- **B.A.:** Sajnos az egyetemi oktatás kénytelen - mondjuk - a tíz évvel ezelőtti gimnáziumi színvonalra visszalépni. Egy értékdevalválódási folyamat figyelhető meg, másrészt ma már nem "kunszt" tanulni, harmadrészt a tömegoktatás teljes mértékben ellensége az ún. kulturális életmódnak. Az önmagában még nem baj, hogy a tömegkultúra része az ember életének. Annak idején én is nagy Nemere-rajongó voltam, hetedikes koromban készítettem is vele egy interjút, ami megjelent egy újságban. Szerintem elvárható lenne egy egyetemistától, aki diplomát kap, hogy az öt év alatt legalább egy publikációt valahol megjelentessen. A fő baj az, hogy hiányzik a reflexió bázis: hogy az ember tudjon arról, hogy minek van itt, mit csinál itt, mit szeretne csinálni - mert ma csak az biztos, hogy a diploma nem ér semmit a tömegoktatásban. Tehát nem az az alapvető gond, hogy a tömegkultúra része az életünknek - hiszen nyugaton is a tömegkultúra dívik. Az azonban nagy probléma, hogy Magyarországon az igényes irodalom egyre inkább elveszíti olvasói bázisát. Azok az ideológiai viták pedig, amik ma itthon

folynak - akár kulturális, akár politikai szinten - Nyugat-Európában már nonszensznek számítanak.

- **MNY:** Hogyan látod ma Szeged szerepét a magyar kultúrában? Kulturális központ-e szerinted a város vagy egy kis vidéki periféria?

- **B.A.:** A város perifériakussága az utóbbi időben nagyon-nagyon emelkedik. A város vezetősége kulturálisan impotens: felmondtak a balettnak, botránysok a szabadtéri szobrok és programok. Az egyetem és a város párbeszédén kellene alapulnia egy közös infrastruktúrának. Hogy ez máig nem létezik, az mindkét fél hibája. A kulturális élet nem a városban zajlik, hanem az egyetemen, a kollégiumokban - tehát magánkézben van.

- **MNY:** Ma Magyarországon Budapest a kulturális élet központja. Ott nyílik a lehetőség karrierre, ott lehet igazán érvényesülni. Te nem gondolkoztál-e vagy nem gondolkozol-e ezért, hogy a fővárosba költözzél és ott folytatod a munkát?

- **B.A.:** Ez egy nagyon bonyolult kérdés. Budapest a magyar kultúra központja, de dolgozni, írni, olvasni bárhol lehet. Ahhoz viszont, hogy az ember testileg megjelenjen, arra Pesten jóval több a lehetőség - az estek, az összejövetelek, a baráti társaságok... A kettő dolog között azonban különbséget kell tenni. Tehát vagy ott vagy testileg és nyomulsz, vagy elvonulsz és dolgozol. A kettő egymást bizonyos értelemben kizárja. Hogy a kettő egészséges összhangba kerüljön, ahhoz úgy kéthetente el kell menni Budapestre, barátoknál kell lenni és ki kell használni az időt. Az, hogy a fórumok ott vannak, az egy rossz centralizáció következménye. Ez ellen ma nemigen lehet tenni. De a vidéki folyóiratok például színvonalasabbak, erősebbek, kellemesebb környezetben működnek. A Budapest-centrikusság valóban betegség. De itt van Szegeden Podmaniczky Szilárd, Darvasi László, Szilasi László, itt volt Baka István. Ez a város meg tudná termelni a maga kulturális elitjét, ami egyenrangú lehetne akár a budapestivel.

- **MNY:** Ezek szerint úgy érzed, hogy Szegeden élve sem maradsz ki semmiből. Azt ugyanis tudni kell rólad, hogy több folyóiratban rendszeresen publikálsz, tehát nem esel el a lehetőségektől. Általában megkeresésre írsz - például valaki felkér, hogy kellene írni egy könyvrecenziót, vagy pedig elkészítesz egy szöveget, és azzal kopogatsz aztán a különböző folyóiratoknál?

- **B.A.:** Sose gondoltam volna, hogy nekem ilyeneket kell csinálni. Annak idején verseket és elbeszéléseket írtam. Baka beszélt rá, hogy írjak inkább kritikát. Harmadéves koromban Fried István professzor tanácsára a német OTDK mellett kezdtem el magyar irodalommal is komolyabban foglalkozni. Ekkor derült ki, hogy Baka súlyos beteg. Én azt gondoltam, hogy megpróbálok valahogy segíteni neki. Elkezdtem róla kis cikkeket írni, s ezek a Tiszatájban meg is jelentek harmad-, negyedéves koromban. Ahhoz, hogy az irodalom igazán életképes legyen, többféle dolgot kell

csinálni egyszerre. Ma is folyamatosan írom a szövegeket, fordítok, szerkesztek, emellett tanítok. Fontos az is, hogy az ember felvegye az írókkal a kapcsolatot, és másokat - a hallgatókat - is megpróbálja bevonni az irodalmi körforgásba.

- **MNY:** Elnyerted az osztrák állam ösztöndíját - ami egy fiatal magyar kutatónak rendkívül nagy megtiszteltetés. Mit fogsz Bécsben kutatni, milyen jellegű munka vár rád? Egyáltalán: mik a távolabbi szakmai terveid?

- **B.A.:** A doktori témám a mai osztrák regény, ezt már benyújtottam, ebből lett egy kézirat, amiből könyvet kellene csinálni magyarul és németül is. A doktori védésem tavaszra várható. Tervezek egy Ransmayr-regényeket elemző monográfiát is, ami a doktoriból nőne ki. Az ösztöndíj, amit elnyertem, egy nemzetközi ösztöndíj, amit heten kapnak meg évente. A bizottság egy Ransmayr-monográfia tervét fogadta el. Az ösztöndíj 3 évre szól, és 18 hónapot jelent, amit én oszthatok be.

- **MNY:** Mit csinálsz, amikor nem dolgozol? A kollégiumban például híre ment, hogy nagy CD-gyűjteményed van, és úgy tudom, hogy a színház is régi nagy szerelmed. Tehát hogyan kapcsolódsz ki?

- **B.A.:** Sajnos nehéz a munka mellett szabadidőt találni. Az ember tart 8-10 órát, ezekre fel kell készülni, publikál, tehát olvasni kell, könyveket kell vásárolnia, és ezt az adójából nem írhatja le, ami elég kínos dolog. Aztán ott vannak a kollégiumi rendezvények, és az ember néha felmegy Pestre

vagy hazamegy. Amíg Budapest környékén laktam, akkor bizony hetente színházasdi volt, nagyon-nagyon szerettem, éltem-haltam érte. A szegedi színház azonban sajnos egy katasztrófa. 2-3 évente teszek egy próbát, elmegyek, és azt mondom: nem! De sajnos erről a szenvedélyemről egyre inkább le kell szoknom. A sportolást fontosnak tartom, futni és úszni járok. A súlyozást viszont ki nem állhatom! A zene azért kell, hogy kikapcsold magad és az agyadat összeszedd. Prince-re nagyon szeretek megmozdulni, kitűnő zenész, kár, hogy nem nagyon szeretik. De aki Prince-t szeretne hallgatni, az nyugodtan jöjjön hozzám!

- **MNY:** A seniori szobában ketten laktok feleségeddel, Lovász Andreával, aki a Modern Magyar Irodalmi Tanszéken PhD-hallgató, s a család hamarosan egy fővel bővülni fog. Egy új fejezet kezdődik az életedben, ismét elhagyod a kollégiumot...

- **B.A.:** Már sikerült lakást találnunk. Az ember azonban nincs túlfizetve, úgyhogy kénytelen magát bizonyos értelemben "eladni". Nagyon jól jött most az osztrák ösztöndíj, ebből ki tudjuk fizetni a lakás hátralékát. Február 22-én azonban még lesz a kollégiumban egy nagyszabású Lettre regény-est!

- **MNY:** Köszönöm a beszélgetést, és a kollégisták nevében sok sikert kívánok neked mind a magánéletben, mind szakmai téren!

Készítette: Pintér Lajos

Tűz az Olümposzról: vesszen a poszt!

„Az igazi művészet olyan, mint egy gyűjtőlencse: a külvilág sugarait összegyűjti, és ezeket egy örökérvényű műalkotásban rögzíti. A posztmodern szórólencsét használ, a külvilág sugarait még széttartóbbá teszi, felhigítja, üresen nyomasztóvá torzítja, és a végeredmény egy nagy kalap trutyi, azaz - s most Tandorit idézem:>>hült kutyaszar fa tövén<<.”

**(Füleki Gábor
„tanszékvezető”)**

Lehet, hogy még nem terjednek róluk pletykák a folyosókon, zuhanyzóban, a büfében, lehet, hogy még nem mozgatnak meg nagyobb tömegeket, mégis megkérdőjelezhetetlen tény: a posztmodern-ellenes *Prométheusz Társaság* lelkes és életképes csoportosulás a Móra Kollégium kebelén.

A *Birkás Viola*, *Bárfai Imre*, *Dávid Péter*, *Füleki Gábor*, *Szalay László* alkotta, zömében magyar szakosokból álló ötösfogat már a középiskolában figyelte az irodalmi fejleményeket, amelyre – ahogy ők fogalmaztak – „az *Odorics* még rásegített”. (*Dr. Odorics Ferenc a magyar szak első évfolyamán tart „Bevezetés az irodalomtudományba” címmel irodalomelméleti előadást*). A 2000 őszén alakult csoport, mely

létrehozásának ötlete Gábor fejében pattant ki, tagjai ellenzik a posztmodern, elsősorban az elprózaisodott lírát, szerintük a hagyományos prózában túlzottan nagy kárt nem lehet tenni. A prométheuszok aggódnak a költészetért, csakúgy, mint *Faludy György*, akinek teljes mértékben azonosulnak a következő gondolataival: *„Tudjuk, hogy az európai költői teljesítményeket erős hullámmással illelhetjük. Most mély hullámvölgyben vagyunk. A figyelmeztető jel az, hogy az irodalom bukása megelőzi a társadalom bukását. Ezt figyelembe véve, nem tudjuk, merre tartunk.”* Úgy vélik, ez az irányzat mindenfajta kulturális

örökséget nélkülöz. Már az alapfilozófiájával sem értenek egyet, a művészetnek értékközvetítő szerepet tulajdonítanak, ezért ellenzik az Odorics-féle *Testes* könyvben olvasható felfogást, amely szerint az irodalom egy „jó buli”. Szomorúan tapasztalják, hogy a laikus olvasók azt hiszik, hogy „ők maguk a hülyék, mert nem értik az >>irodalmat<<”. Lehangelő a véleményük a mai magyar irodalmi életéről: a kortárs szerzők műveikbe beleraknak klasszikusokat, amelyeknek a saját alkotásukhoz semmi közük sincsen. Bizonyára vannak tehetséges írók, költők is, csak a kritikusok megbuktatják őket. Imre szerint a ponyvairodalom bár nem éri el az „igazi” irodalom szintjét, de legalább szórakoztat a posztmodernnel szemben, mert az még arra sem jó. Kritizálják az egyetemi oktatás bizonyos elemeit is, mondván, ott „dezodorálják a hallgatókat, akik aztán egész életükben a>>dekon-szagot<< magukban hordozzák.” („Dekon” = dekonstrukció, irodalomelméleti felfogás, melynek forradalmi tétele: a nyelv és a jelentés határozatlan, és nem tükrözi a valóságot. A szegedi BTK- n országsszerte ismert Dekon-csoport működik.) A társaság szerda esténként „ülésezik”, ahol szemeztetnek a posztmodern irodalomból, amelyet összevetnek a klasszikusokkal. Az értelmezésben magukénak vallják az odoricsi magatartás azon elemét, amelyet a tanár úr így írt le: „Az intoleranciát nem tudom elviselni.”, s ezt Gábor még megerősíti, amikor azt mondja: „Elismerjük a posztmodern létét, azt, hogy volt ilyen, de mi túllépünk rajta.” Ha már a klasszikusoknál tartunk, fontos megemlíteni, hogy az egyes tagoknak kik a kedvencei. Nos, Violának Szabó Lőrinc, az antikvitás és a középkor szerzői,

Imrének a német romantikusok, azon belül is Hölderlin, Petinek – ő egyébként a „posztmodern”, magyarul az, aki leginkább képes felfedezni valamiféle értelmet a posztmodernben – Lázár Ervin, Gábornak Arany János, Babits, Weöres, Mallarmé, míg Lászlónak Babits, Radnóti, a Nyugat első nemzedékének a költői, valamint az antik drámaírók a szíve csücske. A 13-as szobában székelő kis gyülekezet tagjai maguk is próbálkoznak írással versben, prózában egyaránt, és az elkészült műveket megosztják egymással az összejöveteleken. A Prométheusz Társaság szeretettel várja a hasonló érdeklődésűeket, ízlésűeket soraiba, ugyanakkor hajlandó vitába szállni az ellentétes oldalon állókkal.

Adott tehát öt ember. Lehet, hogy nem változtatják meg a világot, de ők tényleg azok közé fognak tartozni – bármennyire is elcsépett, közhelyes ez a megállapítás -, akiknek a szenvedélyük egyben a hivatásuk is lesz. És az sem elhanyagolandó, hogy már most olyan emberek ők, akik felelősségtudatukat érezve, minden tudásukat latba vetve azonos módon vélekednek egy őket éltető dolgról, a költészetről. Valahogy úgy, mint Határ Győző az Irodalomtörténeti visszaillesztés 2098- ból („sic transit”) című írásában: „>>versmenése<< volt az ezredfordulón – idestova száz éve – ama boldogemlékű Szárazföldi Szigetnek az utódállamok Európájában; ám ezek a >>művek<< az igazi, eredeti modell prózaversnek, az EGY ÉVAD A POKOLBAN patinás, preklasszikus, ódon költészetének a bokájáig sem értek”.

Parti Tamás

Füleki Gábor: Újjászületés

Undorodom nyálas csordátoktól, mai költők!
Bal fele szellemi hányás, jobb fele szemhunyorítás,
Ihlet, hogyha apad, vagy sunyin alkot az agy:
Szócafatok röpködnek a légből, kaparva a semmit,
S mellé csak vigyorog ravaszul mind: *nem* vagyok
én nagy!

Ámha tagadja, hogy ő lenne a nyelvnek ura -
Mégis pontosan úgy alkot, mint várban a kényúr,
S rántja - cibálja a nyelvet ostoba céljai láncán;
Csattog az olló, hűz: így készül ma a vers.
Fáj ez a nyelvnek, ó, buta ember, szenved a vers is,
Kár a papírért, kár az időért, sánta az elv is,
Műveteket nézván: lelkem kínja kacag.
Ábrázolni e kort nem így kell, hisz hol a többlet?
Hallja fülünk a ronda hangot, ám hol az élmény?
Ezer darabra esett a világ, de te légy egy!
Száz a szilánk - csillám, de te égy tükörként

Összképét diadallal tűzd - sugarazd a jövőbe!
Hogy most torz a világ? Példád, hogy te kövesd??
Mindig ilyen volt, romlott - rút a jelen, csak a múlt
szép;
Mégis a bölcs túllát ezeken, tudván, köre mily szűk,
S érzi szívében a lét összhang - végtelenét.
Most korának rettenetét, ím, műve mutatja:
Összeszorul, majd tágul a lélek; ám maia, ti;
Rettentő a korunk, és rettenetes ma a vers is:
Ám befogadva sosem érzem a rettenetet.
Pusztulj hát, fakó, rozzant, darabolt cseréphad!
Bár, ne siettesd, dönt az idő; mozsarán letüntök,
S hasznos volt ez a lecke: költő, így ne csináld!
Bizton érzem a csírá, lüktet az élet a szívben:
A forma, a vers meghalt, de a költészet nem; a
porból
Cikkan fürge sugár: tánra hívja a Nap.

Miki Bácsi és Barátai

Megkaptam a harci feladatot, hogy írjak a kolis **Mikulás-ünnepségről**, de darabonként kellett összeszedni, hogy mégis mi történt aznap. (Úgy látszik, a vizsgaidőszak átmosta az agyamat...)

Emlékeim között kutatva a megvilágosodás határán rájöttem, hogy igen mozgalmas nap volt. Aznap játszottak fiúk-lányok egyaránt esélykiegyenlítő, amiből én jól kimaradtam ... Bár a végére ideértem, és megnyugodva láttam, hogy győzelem! Minden vonalon....

Megtervezünk mi mindent szépen: mikor indul a Mikulás (kinek személye az utolsó pillanatig titokban maradt - vagy nem) , merre megy, mikor indul a további program, stb. Kicsit ugye nagy volt a nyüzsi, mert a Mórások tisztelik a hagyományokat, és ezt „hős” focista fiaink bizonyították merészen. Utánuk nem sokkal érkezett 2 "tündéri" angyal és 2 "angyali" krampusz társaságában vörös palástban szaloncukorral Kanyári Józsi, a mi Mikink!

És megcsinálták azt, ami még nem sok embernek sikerült: végigmentek minden szobán, bekukkantottak minden sarokba, kapott mindenki édességet! És még a büfére is maradt erejük! Onnan aztán már egyből a kívánságok közé vetették magukat, és mindenkit felszólítottak, hogy teljesítsenek! Sajnos, néhányan ilyen-olyan okokból nem voltak jelen, ezért néhány kérés megvalósíthatatlan maradt. Ezúton is elnézést kérünk a 32-es szobától mi, a 25, mert bár készültünk a jelenettel, de egyik szereplőnk kidőlt, így ....

A mi Mikink és a haverok

Annak, aki nem volt lenn vagy csak nem emlékszik: volt tánc, ének, zene. Sőt, torna is! Mert ugye, Kovács Attila, ami szellemi vezetőnk (ahogy Miki bácsi mondta) , lehúzott egy felest, és csuklóból kivágott egy, majd még egy cigánykereket! Csak úgy lazán, gördülékenyen, tőle megszokott módon. A tánc kategóriában Gabót akár ki is zárhatnánk, mert kétszer indult! Volt ugye a szóló "padlótörő-tánc", amit a 11 órás hírekre nyomott, aztán pedig Angélával lejtett egy

tangót. Láthattunk egy másik "kötelező" táncot: Horváth

Dóri és Vízi Balázs hosszas felvezető után bizonyították, amit sokan tudunk: a lány viseli a nadrágot (és Vízi nem borotválja a lábát...) . Énekeseink összehasonlíthatatlan kategóriában indultak, hiszen a Ricsi-Papír duót képviselve Papír (kis segítséggel) a Kimnowak Gyémántját , míg Party Tamás népdalokat adott elő. És el ne felejtsem, hogy Tamás még egy csujogatót is prezentált, csak nem csujogatót, viszont a trombitakiséretét versenyzetehajjuk Rajnai Judit hegedűjátékával, ami kis akadályokba ütközött.

Hát igen. És még ezek után következett a buli. Illetve nem következett, mert csúszott, ami engem nem zavart, mert a harmadik emeleti tanuló akusztikája hozzájárult ahhoz, hogy jól halljuk Koppány dalát.

Az esti zenés mulatságról már sokan sokat beszéltek, úgyhogy inkább azzal fejezném be: "Szívünk rég ide vár, télapó gyere már..."

Edó-manó

Karácsony 2000

Közel egyórás műsort láthattunk 2000. december 18-án, hétfőn este. A **Karácsony** - hosszú gondolkodás után hagyományosan az alagsori büfében került megrendezésre. Az ünnepi programot mindig lelkes színjászaink nyitották, egy vidám hangulatú betlehemesssel. Hatvány Zsolt és két barátja népzenei blokkja után irodalmi összeállítás következett; részletek hangzottak el Rilketől, Kosztolányi, Nemes Nagy Ágnes műveiből, valamint a Bibliából. Ismét láthattuk szerepelni azt az énekkart, amely a tavalyi Ki mit tud-on is nagy sikert aratott. Ezúttal ismert karácsonyi énekeket (pl. a Somebody's knocking at your door) és a Virgin Mary c. kórusművet adták

elő, kibővült létszámmal. Egy kedves angol mondóka fokozta a műsor vége felé a jó hangulatot.

Szerencsére - a vizsgaidőszak közelsége ellenére is - nagyon sokan voltak kíváncsiak a kóli

produkciónak. A fellépők, fa díszítői, és azok, akik a terem berendezéséről gondoskodtak, alaposan kitettek magukért. Jó hangulatú volt a teaház is, amit közvetlen az ünnepség után rendeztek.

Lutz Gábor

Szilveszteri ABC

A

alkohol: szükséges rossz (vagy jó), ami a pénz elköltésére, a *jókedv* és a *másnaposság* elérésére szolgáló, idáig a leghatásosabbnak bizonyult eszköz. (NEKÜNK persze semmi szükségünk erre...) Folyadék formájában kell emésztőcsatornánk felső nyílásába helyezni oly módon, hogy egy csepp se menjen mellé, különben értékes (táp?)anyagokat veszítenénk ezzel.

B

bólé: finom volt...

buli (ejtsd: buláj): hozzávalók: haverok (ld. még: *nők, pasik*), *tánc, jókedv*, esetleg Fanta.

Nem szükséges: különösebb indok (azért az mindig akad).

BÚÉK: Varázsszó! Csak mondogasd fünek-fának, és figyelj a hatást (nem marad el...)

D

dínom-dánom: vidámság, móka, kacagás, eszem-izsom. (ld. még: *buli, másnaposság stb.*) A szülők szerint ebből áll az egyetemista léha élete.

Dóm tér: Szeged belvárosának egyik legszebb része. Szilveszter éjjelén hatalmas tömeg vonult fel itt, hogy együtt köszöntsék az új évet. Volt *pezsgő*, *zene*, tűzijáték, és persze tömeg is.

duda: változó színű és méretű (kinek mekkora adatott...), az ember a szájába veszi és fújja (próbáld ki, majd meglátod, mi történik!)

É

éjféli: a szilveszteri buli elengedhetetlen kelléke, ilyenkor mindenki megbolondul: himnuszt énekel, a varázsszót üvöltözi (**BÚÉK**) és dudát fúj (egy szemérmetlen alakok nem áttallanak csókolózni se).

F

fáradtság: egy bizonyos idő elteltével már meg se kottyan, igazán csak *másnap* érezteti hatását.

Egyetlen ellenszere van: ha nem csinálsz soha semmit.

fej: ne veszítsük el, szükség lehet rá. Pisti klasszul beverte, de már jól van. :-)

G

girland: a dekoráció fontos(?) része, mindenesetre nagy élmény leszedgetni a plafonról és feldíszíteni vele partneredet.

I

idegbaj: szüleink és/vagy szomszédaink kapták volna, ha tudtak volna a történekről.

J

játék: kis *társaságunk* aktivizálta magát (=Activityztünk), és körünkben megjelentek az alvilág képviselői is (=maffia). (engem ki is nyírtak...)

jókedv: a *dínom-dánom* és a *buli* egyik alapfeltétele, leggyorsabban *alkohol* (amire NEKÜNK persze semmi szükség...) segítségével érhető el.

K

kollégium: itt lakunk, szeretjük.

konfetti: jóból is megárt a sok, hát még ~ből... Egy-két ravaszabb darabkával bizonyára találkozunk még a tavaszi nagytakarításkor is.

L

lencse: ezt kell enni, hogy sok pénzünk legyen (nekem azt is mondták, hogy szép leszek tőle :-)

Limbó hintó: bár a *zene* nagyon változatos volt, ezt a nagyszerű számot sajnos nem hallhattuk.

M

malac: ^ . . ^ SZERENCSÉT HOZ!!
((°°)) Mi egy m....-i (sajnos nem emlékszem) népszokás szerint égetettcukor malacot ettünk. (kösz, Kardospityu!)

másnaposság: enyhe(?) és gyors(?) lefolyású betegség, ami az *alkohollal* elért túlzott *jókedvet* követi. Tünetei közismertek, gyógymódja változatos: egyesek a savanyú uborkára, mások a tejre vagy az ananászleire esküdnek (egyszerre történő kipróbálásuk nem ajánlott!).

N

nők: a legjobbak itt voltak.

P

pasik: szintén...

pezsgő: szőlőből készült alkoholos ital, pezseg. Szilveszterkor a legkönnyebben fellelhető: szinte mindenkinél van (vagy volt) legalább egy üveggel belőle.

puszi: az a jó a szilveszterben, hogy attól zsebelsz be ~t, akitől akarsz, minden különösebb következmény nélkül (tehát nem kell tartani egy esetleges féltékenységi roham által okozott tömegverekedéstől).

Sz

szerpentin: tekeredett, akár a kígyó, de nem akart rétes lenni (pedig hajnalban jól jött volna...)

T

tánc: a buli elengedhetetlen kelléke, mindenki tudja művelni, csak bele kell rázódni (egyeseznek ez annyira jól sikerült, hogy még a Tóth asztalán se bírták abbahagyni :-)

U

unalom: mi az?!

új év: erről még nem nagyon lehet nyilatkozni, de reméljük a legjobbakat.

Z

zenc: volt itt minden, mi fülnek ingere (az is, ami nem), kivéve a *Limbó hintót*

V (én ismerem az ábécét, csak így vizsgaidőszak után nem tetszik, hogy az u után a v jön...)

vége

-mog-

Szép, új világ

A tv csupa optimizmust sugárzott. Érthetetlen józansággal néztem a boldog arckifejezéseket, az alkohalmámor rózsaszínű ködén át. Hát ez is bekövetkezett, XXI. századi ember lettem, vagy éppen múlt évezredből itt maradt őskövület. Nem várok túl sok jót az információs sztráda kibővülésétől, a globalizáció mindenhatóságától, és nem hiszem azt, hogy mert egyes helyett kettes került az évezredjelző helyére, attól az emberiség épületesen megváltozott. Nem hiszem, hogy a XXI. század a jószág százada lesz, ahogyan az előző hús század sem volt az. És tudjátok mit, továbbra sem fogok McDonaldsba menni, ahol jó enni, meg jó lenni. És nem akarok interneten keresztül szeretkezni, ahol csak azt kell tudni, hogy mit hova kell dugni, és még csak el sem kell mozdulni a számítógép elől. Én ki akarok menni az utcára, és magamba akarom szívni a város bűzös kipárolgását, hogy aztán csöpögő orral rohanhassak a tüdőgondozóba az allergiagyógyszeremért. Marhapörköltet akarok enni kovászos uborkával, anélkül, hogy rettegnem kellene a szivacsos agylágyulástól, vagy az uborkapermetszer káros utóhatásaitól. Mert ez még azt jelenti, hogy élek és emberként létezem, így hibásan, genetikailag selejtként, de nem klónozott műanyag poliészteretetraklorid plusz E654 adalékanyag és emberi szövetzármaszálként, a humán génebbézészet nagy századában. Sejttem, hogy

be fog következni az emberi klónozás, és Silvester Stallone kinézetű műhapply emberkék fognak köztünk járkálni Albert Einstein agyának másával a fejükben. És néhány örült professzor, akik kivételesen nem arabok, mint az amerikai filmekben, újabb és újabb csodafegyvereket fognak feltalálni, amelyek oldalára az igazság szó lesz felfestve, a béke és a szeretet jegyében, de szép lassan, miután lekopott az "i", csak a gazság marad. Csak remélni tudom, hogy nem kell végignéznem, ahogy izraeli katonák belelődnének a roppantul veszélyes palesztin kódobáló gyerekterroristákba, és csak rimánkodni tudok, hogy valami eszement fundamentalista ne akarjon felrobbantani azért, mert nem vagyok személyes jóbarátságban Allahal. Talán nem is kell izgulnom, talán nem is maradunk annyian, hogy átéljük mindezt, lehet - persze ez csak hipotézis -, hogy néhány év múlva kisebbségként fogunk tengődni, itt a Kárpát-medencében, és kínait fogunk tanulni, hogy megértsük a hivatalos állami nyelvet. Persze, most durván, vaskalapos konzervatív módjára túlzok. Lehet, hogy tényleg jobb lesz, ha úgy akarjuk. Talán, és mindannyiunk érdekében remélem. De amíg ez eldől én naponta lemegek a JATE-ba és iszok egy sört.

Szalai Zsolt

Kollégiumi körkép a vizsgaidőszakról

Változó kimenetelű sikerekkel, de az idén télen is lezajlott a *vizsgaidőszak*. Talán furcsának tűnt, hogy ezúttal hivatalosan csak a karácsonyt megelőző hét közepén, december 21-én (csütörtök) vizsgázhattunk először. A Mórások nevében öt kollégista, Márton Zoltán (1. közg. prog. mat.), Tarczay Áron (2. jogász), Sütő Beáta (3. magyar-2. finnugor), Bodnár Klára (3. történelem-orosz), és Varga Krisztina (2. orosz-történelem) mondta el saját élményeit az elmúlt hetekről.

Móra Nyúz: Kinek hogy telt a vizsgaidőszak? Hány vizsgátok volt?

Zoli: Négy vizsgám volt, de rosszul osztottam be. Azt akartam, hogy ne legyen egy héten egynél több, de volt, ami nem sikerült, így a végére maradt minden.

Bea: Kilenc vizsgám volt, de sikerült UV nélkül megcsinálni.

Kriszti: Csak három vizsgám volt, január 15-én végeztem.

Móra Nyúz: Szoktatok-e szorgalmi időszakban tanulni?

Áron: Főleg zh-kra szoktam készülni. Egyébként előadásokra bejárok, de nem jegyzetek. Meghallgatom az órát, néha csak olvasgatok valamit.

Klári: (nevet) Nem. Pontosabban: nyelvszakokon azért év közben is sokat kell készülni.

Móra Nyúz: Hogy néz ki egy napotok a vizsgaidőszakban?

Kriszti: Reggel 8 körül általában sikerül felkelnem. Nekem sok alváásra van szükségem, legkésőbb éjjel 1-ig tanulok.

Áron: Nem tudok órákig intenzíven tanulni. Ha valamilyen nagyobb vizsgára, pl. szigorlatra készülök, akkor is negyedórákat pihengetek. Kisebb tárgyakra napi 1-2 óra alatt felkészülök.

Zoli: Nagyon változó. Gyakran 11 órakor kelek, hozzáfogok tanulni, de 5-6 óra elteltével aludnom kell egy kicsit. Utána reggel 4-ig fenn vagyok.

Móra Nyúz: Ha napközben lazítani akartok, mit csináltok?

Bea: Esténként sétálni szoktam. De az is elég, ha szobatársaimmal összeülünk egy kicsit beszélgetni.

Zoli: Bekapcsolom a számítógépet.

Móra Nyúz: Tudtok ilyenkor rendszeresen enni?

Klári: Igen. Többet is, mint szoktam.

Kriszti: Vizsga napján reggel soha nem merek enni.

Bea: Úgy érzem, ilyenkor van időm arra, hogy beoszzam az étkezést. Vizsga előtt semmi, legfeljebb valami könnyű, esetleg egy banán jöhet számításba.

Móra Nyúz: Leggyakrabban hol tanultok?

Zoli: A kollégiumban, mert ritkán járok haza.

Áron: Inkább a kollégiumban. Otthon csak ülnék az anyag felett – bár még nem próbáltam.

Kriszti: Nekem vegyes.

Móra Nyúz: Mikor van már teljesen elegetek? Mi a legrosszabb?

Bea: Január elején, félidőben már unom.

Kriszti: Szerintem az is rossz, ha kevés vizsgád van. Az ember nincs annyira rákényszerítve a tanulásra.

Áron: Nagyon idegesít, ha szobatársaim előbb készen vannak. A vizsgákat egyébként úgy érdemes rendezni, hogy a végére csak könnyebbek maradjanak.

Móra Nyúz: Befér-e egy-két buli a programba?

Klári: A szorgalmi időszakokkal ellentétben ilyenkor elmaradnak a bulik számomra. A karácsonyt persze megtartottam, de szilveszter délelőtti tanultam.

Zoli: Bulizni amúgy se nagyon járok, de mivel

az első vizsgámat január 3-ára tettem, így ráértem az ünnepek alatt.

Bea: A VINYIT-re elmentünk, és az ünnepek alatt se tanultam.

Móra Nyúz: Volt-e már valamilyen nevezetes vizsgaidőszakotok vagy emlékezetes vizsgátok?

Kriszti: Tavaly nyárról szörnyű emlékeim vannak; annyi vizsgánk volt, hogy szinte 2-3 naponta jártunk be.

Klári: Négy szigorlatot kellett akkor megcsinálnom.

Móra Nyúz: Mi az első dolgotok, amikor végeztetek?

Bea: Mindig találok valakit, akivel elmegyünk bulizni.

Klári: Hazamegyek. Most január végén elmentem a barátomhoz.

Zoli: Szerettem volna bulizni, de számítógépezés lett a vége.

Móra Nyúz: Jónak találjátok ezt a rendszert?

Zoli: Azért jó, mert egész

félévben alig van számonkérés. Amúgy nekem a vizsgaidőszak sem jelent nagy változást; annyi, hogy egy kicsit előveszem a tankönyvet.

Kriszti: Más a gimi, és más ez is; egyszer mindent ki kell próbálni.

Bea: Nem tartom jónak; az kellene, mint ami a gimiben volt.

Közülük ugyan senkit nem érintett, de néhány kollégista igencsak negatív élményei között említette a téli vizsgaidőszak egyik „hírhedt” esetét, a január 8-án írt pszichológia-vizsgát. A BTK-s oktatók évről évre ugyanazokat a kérdéssorokat adták vizsgán. Több szorgalmas diák már a korábbi években is megszerezte ezeket, de a tanárok ezzel eddig nemigen foglalkoztak. Idén azonban a kérdéssorok annyira elterjedtek, hogy az említett napon megtörtént a nagy lebukás; mindenki feltűnően jó tesztet írt, méghozzá ugyanazokkal a típushibákkal. Úgy gondolta a tanszék, hogy ezúttal példát fognak statuálni; érvénytelenítették az egész vizsgát, és az egyetemistáknak esszét kellett írniuk, méghozzá január legvégén, ill. február elején.

Bár a legtöbb egyetemistának megterhelő volt az elmúlt néhány hét, javában találunk a koliban is olyan embereket, akiknek nem feltétlenül a tanulásról szólt ez a dolog. Volt, aki a többórás népzene, és volt, aki egyéb „éjszakai örületek” miatt panaszkodott. Talán ezek nem is lennének annyira feltűnőek, ha nem olyankor történne egy-egy ilyen esemény, amikor valamelyikünk a másnap reggeli szigorlatára készül, vagy éppen szeretné magát előtte kialudni...

Lutz Gábor

Kollégiumi szakmai programok

Az előző – felemás sikerű – félév után 2001-et egy egyértelműen sikeresnek mondható előadással kezdtük. Új sorozatunk („Európa a két világháború között”) nyitóelőadásáról van szó, melyet **Ormos Mária** tartott a náci Németország politikai rendszeréről. Az estről és Ormos Máriáról többet is olvashattok még az újságban Sulyok Iza jóvoltából, akinek a kiváló szervezésért is köszönettel tartozunk. Ebben az új sorozatban még egy előadást tervezünk a tavasz folyamán: vendégünk **Harsányi Iván** történész (JPTE), a téma pedig a spanyol polgárháború és Franco tábornok személye lesz.

A „XIX. századi politikai arcképcsarnok” c. sorozatban is két előadásra kerül majd sor: az első **Deák Ágnes** (SZTE) tartja február 27-én, 20 órakor (Eötvös József politikai pályafutása), a másikat pedig vagy **Csorba László** (ELTE) – a téma ez esetben Széchenyi István személye, vagy **Miskolczy Ambrus** (ELTE) – ő Teleki Lászlóval foglalkozna.

Természetesen folytatódik a „Médiakörkép” c. sorozatunk is, s itt még mindig vannak adósságaink

az előző félévről: **Knézy Jenő** (Telesport) két BL-meccs között talán szakít ránk egy kis időt, valamint ide várjuk **Chrudinák Alajost** (Panoráma) is, akit a közel-keleti események szinte állandóan a Szentföldön tartanak.

Chrudinákkal már érintjük is a következő sorozatot („Választások 2001”): őt ugyanis az izraeli választások és az izraeli-palesztin konfliktus elemzésére is felkérjük. Emellett április folyamán várhatóan egy estét szentelünk majd az angliai választásoknak is.

A „Magyar rocktörténet” c. sorozat keretében is több előadás-tervezetünk van: szeretnénk meghívni **Szakács Gábort**, **Waszlavik Lászlót** és **Grandpierre Attilát**. Terveink szerint bemutatkoznak majd a **Rubicon** és a **Replika** c. folyóiratok, folytatjuk a „Válsághelyzetek pszichológiája” c. sorozatot, és a **Lettre** c. folyóirat február 22-i estjét követően vendégül látjuk **Gömöri György** költőt, műfordítót is.

Pintér Lajos

A történelemről – ötvenen innen

Az ötven év alattiakat a náci Németország, az ötvenen felülieket pedig elsősorban Trianon érdekli - tudhattuk meg **Ormos Mária** történész előadásának bevezetőjéből. Mivel a hallgatóság zűlnyomó része alig volt túl a második x-en, a téma magától értetődően a náci Németország politikai rendszere volt.

A színvonalas előadáson bepillantást nyerhettünk a náci állam működésébe és változásaiba. A kevésbé ismert, ezért az újdonság varázsával ható tények és gondolatok közé sajnos olyan lépten-nyomon olvasható "közhelyek" is keveredtek, mint Mussolini véleménye a náci külpolitikáról. Ezek azonban az egyéni, érdekes előadásmódnak köszönhetően egyáltalán nem zavarták a népes közönséget.

Öröm volt látni, hogy egy történelmi témájú előadáson megtelt a nagyterem. Az utóbbi időben ez ritkán fordult elő.

Nagy visszatetszést keltett az est befejezése. Amikor a "satnya értelmiség" kezdett magához térni a - talán az előadás okozta - révületből és megsokasodtak a kérdések, a professzorasszony bejelentette, hogy ő bizony éhes, szóval fejezzük be.

A kissé durva befejezéstől eltekintve igazán színvonalas előadást hallhattak az érdeklődők.

Végül szeretnék helyet adni egy kis szervezői morgolódnak. Véleményem szerint nem volt valami stílusos, hogy a végső előtt 10-15 perccel a hátsó sorokban ülők-állók közül többen elhagyták a termet. Gondolom, hirtelen mindnyájuknak sürgős dolga akadt.

Iza

"Ebben a világban is lehet emberien élni"

Beszélgetés Ormos Mária történésszel

Ormos Mária történész, akadémikus. 1930. október 1-jén született Debrecenben...stb.- olvashatjuk a Ki kicsoda? megfelelő lapján és könyvei hátoldalán. De vajon kit takarnak ezek a sorok?

-Úgy tudom rengeteg meghívást kap. Szívesen tesz eleget ezeknek?

-Nagyon. Szeretek beszélni és szeretem megosztani másokkal, amit gondolok. A fiatalok kérdéseikkel,

megjegyzéseikkel annyi új gondolatot tudnak elindítani, amiért csak hálás lehetek. Ez sohasem fáraszt. Ugyanakkor igyekszem is valami rendszert tartani benne. A hétvégéket szabadon hagyom, hogy nyugodtan le tudjak ülni összerendzni a gondolataimat, olvasni, netán valami újat csinálni. Soha nem hagyom magam szorult helyzetbe hozni.

-"Valami újat csinálni". Szabad tudni, mi készül éppen?

-Nagyon az elején tartok, úgyhogy erről sokat még nem tudok mondani, de van egy elgondolásom. Már hozzá is kezdtem begyűjteni az irodalmat, olvasni, vázlatot csinálni. A dolog azzal foglalkozna, hogy a nagy civilizációs kihívásra, amelyet gazdasági világválságnak kereszteltek el és 1929-ben kezdődött, mi volt a magyar válasz.

-Van olyan hely, ahol a leszívesebben ír?

-Igen. Van két íróasztalom, de nagyon sokszor, ha nem számítógépen írok, akkor a konyhában. Sokszor ugyanott olvasok.

-Meg tudná mondani, hány könyvet írt eddig?

-Most megfogott, nem tudom. Talán tizenkettőt, tizenháromat. Megígérem, hogy meg fogom számolni.

-Melyik könyve áll a legközelebb a szívéhez?

-Erre ugye azt szokás válaszolni, hogy mindegyik. Én azt mondanám, hogy majdnem mindegyik. Tulajdonképpen egyet nem szeretek: ez az etiópai dolog (Háború Etiópia földjén-Iza), amiben több hiba van, nem kellőek az ismeretek, nem jól alátámasztott egy csomó minden. Van egy másik, amely ma már

közömbösen hagy: ez a francia Kelet-Európa-politika (Franciaország és a keleti biztonság-Iza), ami egy óriási és tisztességes munka volt, de nem foglalkoztat. A könyvek többségére szívesen gondolok, jó volt megcsinálni, szellemi élvezet volt, úgy gondolom ma is, hogy alapmegállapításaiban helytálló. Van egy-két kedvencem is. Az egyik a marseille-i gyilkosság (Merénylet Marseille-ben), a másik, valószínűleg mert ez az utolsó: a Kozma-életrajz (Egy magyar médiavezér: Kozma Miklós-Iza).

-Gondolt már arra, hogy megírja az önéletrajzát?

-Nem. Erre, hogy úgy mondjam, nem futja az időmből és tudom, hogy saját magam számára nagyon fontos vagyok, de ennyire azért nem.

-Voltak olyan tanárai, akikre felnézett?

-Abban, hogy történész lettem, két Szabó nevű professzor a bűnös. Az egyiket Szabó Istvánnak hívták, a felelősség jelentős része az övé. A debreceni egyetemen volt professzor. Én, mint történelem szakos hallgató, vele találkoztam először. Ő tanított meg arra, hogyan kell egy történelmi feldolgozást olvasni, értékelni, elemezni, előadni és arra is, hogy a történész-munka az munka. A szónak abban az értelmében, ahogy az asztalosmunka munka. Rengeteget kell ülni türelemmel, néha úgy, hogy az ember nem is látja a dolgnak az értelmét, mert az összefüggések még nem derültek ki. A másik Szabó Szabó Árpád volt,

ókortörténész. Szerintem ennek a szakmának a legkiválóbbja. Aki amellet, hogy fantasztikus mennyiségű ismeretet tudott közvetíteni, valami félelmetesen lenyűgöző előadó volt és aki elsősorban arra tanított meg, hogy semmit sem szabad elhinni úgy, ahogy leírva van. Mindenben lehet, mi több: kötelező kételkedni, mindennel kapcsolatban kérdéseket lehet állítani. Az embernek valahogy az volt a benyomása, hogy ezzel lehet előre haladni. Mellettük voltak még mások is, akiktől sokat tanultam, akikre felnéztem, de akik tényleg kihívást jelentettek és szellemi élményt is egyúttal, azok ők voltak.

-Mi indította arra, hogy a 20. századdal foglalkozzon?

-A kényszer. Negyedéves voltam Debrecenben, amikor választott témám a 18. századi magyar történelem volt és ebbe már úgy kezdtem magam beleélni, amikor a kor szokásainak megfelelően jónéhány egyetemi oktatót letartóztattak. Úgy nézett ki, hogy a történelmi tanszék összeomlik. Akkor Szabó István azt mondta: Magát én amúgy is ki akartam nevezni gyakornoknak, de most az lenne a feladata, hogy 20. századi egyetemes történelmet adjon elő. Mondtam neki: De professzor úr, én ezt még nem is

tanultam. Mire ő azt válaszolta: Nem baj, majd megtanulja.

-A rengeteg munka mellett marad szabad ideje?

-Velem valószínűleg valami baj van, mert egy olyan korszakban, amikor az emberek sokasága soha nem ér rá semmire, nekem mindig mindenre van időm. Ez a "betegség", ha úgy teteszik, kezdődött már az iskolában. Nekem volt időm korcsolyázni, játszani. Amire akarom, most is van időm. Sokat olvasok, sokat hallgatok zenét. Az, hogy az utóbbi időben nem sokat járok színházba, szituáció kérdése. El tudnék menni, csak a között választanék mondjuk, hogy most még kézbe veszek egy könyvet, vagy inkább elmegyek a színházba. De jelenleg egyedül élek, nincs kivel elmennem, ahhoz meg nincs kedvem, hogy egyedül induljak el. Szívesen nézném a televíziót. Néha hosszú időt töltök el azzal, hogy próbálok keresni valamit, de az esetek többségében nem találok. Ha mégis, akkor megnézem. Emellett szoktam barátokkal elmenni ide-oda, meghívni őket egy vacsorára, beszélgetni. Azt gondolom, hogy ebben a világban is lehet emberi életet élni.

-Egy meglehetősen zavaros korszakban élte a gyermekkorát. Mesélne erről valamit?

-Az egész gyermekkoromra nagyon szívesen emlékszem. Nagyon jó gyermekkorom volt. Nem volt semmilyen sérelmem, semmi bántalmam, amit utólag a szemére vethetnék a világnak, vagy a

családomnak, a szüleimnek. Volt két húgom, elég nagy volt a korkülönbség, következésképpen nem zavartuk egymást, baráti jó viszonyban voltunk. Igaz, együtt játszani sem nagyon tudtunk., de elvöltünk egymás között. A szüleink abszolút liberális elveket követtek. Nem voltak szörnyű tilalmak, fegyelmezések, de nem is volt rá ok. Az iskolában nagyon könnyen boldogultam, nem tanultam magam halálra. Semmi bajom nem volt. Tízéves lehettem, amikor a szüleim megvettek egy elég szép, nagy házacskát egy meglehetősen nagy kerttel, ami nagy szabadságot jelentett a gyerekek számára. Nagyon jól éreztük magunkat, amíg be nem ütött a háborúnak a csúnya része, főleg 1944, amikor menekülni kellett a bombázások miatt. Egy korombeli lány ott halt meg egy szomszéd házban. Ezt a rizikót az apám nem merete vállalni, de akkor megint nagyon szép életünk lett. Rázonpusztán találtuk magunkat egy gátórházban pár lépésre a Tiszától, óriási szabad területtel, ahová nem jártak bombázni. Utána következett Budapest, mert az apám hivatalát-az árvízvédelemnél dolgozott-áttelepítették oda. Ott aztán pincében húztuk le az ostrom időszakát, amit egy fiatal gyerek azért nem úgy él meg, nem teljes tudattal. Ez enyhén szólva megzavarta ezt a szép és boldog gyermekkort. Ennyit a gyermekkoromról, mert ezzel nagyjából befejeződött.

-Mi történt utána?

-Ami azután következett, az már lényegesen nehezebb volt. Az apám hadifogságban, az

anyámnak akkor nem volt foglalkozása, nagyon nehéz anyagi körülmények, kifosztott lakás, semmi, nulla. Onnan kellett indulni. Az iskola befejezése megint nagyon zavaros volt. Azután jött még egy szép korszak: egy-két év az egyetemen. Utána viszont bomba robbant, amit úgy hívtak, hogy Rákosi Mátyás. Attól kezdve az egyetem valami borzadállyá változott.

-Ha újra kezdhetné az életét, másképpen csinálna valamit?

-Lehet, hogy színésznő lennék, vagy orvos, biológus, szociológus, mert mindez érdekelt. Hogy éppen történész lettem, az számos véletlennek köszönhetően alakult ki. Egy biztos: körülbelül 14 éves koromtól kezdve mindig valami humán, emberi dologhoz vonzódtam. Soha nem érdekelték a kövek, valószínűleg ezért nem érdekel az ékszer sem.

-Valahol azt olvastam, hogy 14 éves korában írta meg az első művét...

-Vörösmartyról írtam egy valószínűleg igencsak hosszú esszét, aminek az előzménye az volt, hogy Vörösmarty nem tudott egyetlen olyan sort leírni, amit ne olvastam volna el. Vörösmarty volt az életem első nagy élménye. Minden cél nélkül fogtam magam, leültem és Vörösmartyról írtam egy "művet", ha úgy tetszik, ami sajnos nincs meg. Pedig szívesen elolvasnám.

Iza

*Egy kétezer évvel ezelőtt élt szerző sokszor inkább „kortárs”,
sokszor közelebb áll hozzám, mint sok élő.*

Ugyanaz érdeke benne, mint ami egy élő emberben érdekel.

A kortársamat keresem benne. (Földényi F. László)

Egy szenvedéllyé vált feladvány

Földényi F. László író Márton László mutatta be a kollégiumban

Amikor Bombitz Attila a szegedi állomás peronján sétálgatva várta a soronlévő mórás irodalmi est két vendégét, **Földényi F. Lászlót** és Márton Lászlót, összetalálkozott másik két csoporttal, akik szintén írókat vártak szintén aznapi irodalmi este. Le is szállt hamarosan a fővárosi írókülönítmény népes csoportja, nevezetesen Földényi, Márton, Vörös István, Peer Krisztián, Garaczi László, Németh Gábor, jópáran a javából. A szervezők sandán méregették egymást, vajon melyik irodalmi légyottot szereti majd a közönség, mert bár a konkurenciának felhajtó ereje is lehet, jelen szituáció több volt mint aggályos.

Arról nem tudunk, más helyeken mi történt, mi nem történt, nálunk a kezdés pillanatára megtelt a nagyterem. Maguk a vendégek is illő

visszafogottsággal, de azért látható elégtétellel nyugtázták a kitüntető érdeklődést.

Arról nem tudunk, a jelenlévők közül ki mennyire, milyen mélységben ismerte a két vendég munkásságát, de abban biztosak vagyunk, hogy az est végére nyilvánvalóvá vált, hogy a mai irodalmi, tágabban értve szellemi élet két kivételes egyéniségével hozta össze a közönséget jósorsa.

Márton László, kiváló író (ő a fiatalabb, elegáns, mégis laza, fekete, kissé kusza, sűrű haj, sálas) több fajsúlyos regény, novella, számos irodalomtörténeti tanulmány, kritikai mű létrehozója úgy mutatja be Földényi F. Lászlót (középkorú, öltönyös, szálkás, oldalt elválasztott haj, kicsit mint egy kisvállalat könyvelője), 13 kötetnyi mű szerzőjét, mint szemlélődő

gondolkodót. Olyan gondolkodó emberként, aki nem hagyja magát egy-egy diskurzusba belekényszeríteni, nem azok által vezeteti magát, hanem azokra reagál.

Földényinek vannak tárgyai, főszereplői, hagyja hogy ezek benyomásokat tegyenek rá, kapcsolatba kerül velük, föléljük kerekedik. Ezek a főszereplők, tárgyak kulturtörténeti időrendben a 18 századtól – vagy egészen az európai kultúra kezdeteitől - a késő modern neoavantgárdig vannak jelen az író műfajilag nem könnyen meghatározható műveiben.

A leggondosabb szépírói igény, tudósi elmélyültség, de mögöttesen mindig ott a személyes érintettség hitele, erős szenvedélye – gondolja az olvasó, rajongó, ne szégyeljünk szint vallani.

A Melankólia

Minden szempontból „fekete lyuk”

Nagy szakmai és közönségsikert elért regénye – e sorok írójának is sokáig kedvence -, a *Melankólia* a fogalom természetrajzát adja a görögségtől napjainkig. Földényit az izgatja, hogy a nagy európai kulturtörténet mögött végig ott vonul – állandó háttérként létezik - a *melankólia*, mely ugyanakkor koronként eltérő értelmet kap. Az antikvitásban a kiválóságnak volt a jegye: a nagy hadvezérek, költők, filozófusok az igazán melankólikusok. A középkorban az elmebajnak, a különböző hátrányos helyzeteknek jegye - az Istentől eltaszított, bárgyú, félkegyelmű emberek a melankólikusok. A 17-18. században a melankólia a halállal, a halálvággyal lép frigyre, a 19. század közepétől aztán eltűnik a fogalom, felváltja a depresszió. Egymást kioltó jelenségek vonulnak s váltogatják egymást a kultúrában, s közben mindegyik korszak megkülönböztetett figyelmet szentel ennek a fogalomnak. Ez érdekli Földényit, s a választ nyitva hagyja – íme az európai kulturtörténetnek egy nagy toposza, elköthetetlen, „fekete lyuk” minden szempontból.

Neoavantgárd

Nem odaállni – gondolkodni valamin

A 70-es évek elejének neoavantgardja Földényi gondolkodói alkatának másik fontos komponense, gyökere. Olyan lehetséges világot talál benne, ahol minden szabad, ahol a jelenségek kiolthatják egymást, ahol nem szükséges

megmondani, melyik oldalra kell állni - gondolkodni kell valamin. Mindezt érdemes behelyezni a 70-es, 80-as évek politikai milliójébe, s akkor még jobban látszik a mozgalom kivételes ereje, értelme, még ha erősen marginalizálódott, alig megtűrt szegmense volt is a kultúrának. Valamiféle erjedés volt ez, mely azt az érzetet erősítette, hogy szabadon lehet lélegezni. A Stúdió K (színház) darabjai, Hajas Tibornak a művészet és nem-művészet határán billegő happeningjei, Erdély Miklós gyökerekig hatoló, mélyen gnosztikus, a végső metafizikai kérdéseket sziporkázó poénekbé, viccekbe (eladhatóan) csomagoló művészi akciói Földényi szerint előkészítik a talajt a későbbi nemzedéknek: Esterháznak, Nádasnak, aztán Mártonéknak, Garaczinak, Parti Nagyéknak.

Caspar David Friedrich

Tölgyágak mintázata

Földényi F. László

A 19. század eleji német tájképfestő - monográfia-szerű könyvet ír róla Földényi problémákat exponálva itt is a művész látásmódja kapcsán - egyébként melankólikus képeket festett. Friedrich *hősei* furcsák: gótikus templom csipkézete a ködben, tölgyágak mintázata, vagy ha ember, akkor háttal áll és parányi és a tenger felé néz. A *Melankólia* befejezése után, „tovább futott a keze”, mondta Földényi, nem tudta abbahagyni, körözni kellett még a fogalom körül. Ártatlan szemmel akarta nézni a képeket, nem a romantikába helyezve - s elkezdődött a németországi zarándoklat az eredeti tájképekhez, melyek sokszor

kevesebb hatást tettek, mint az albumok feletti vizsgálódás...

Egy kétezer évvel ezelőtt élt szerző sokszor inkább „kortárs”, sokszor közelebb áll hozzám, mint sok élő. Ugyanaz érdekel, mint egy élő emberben érdekel. A kortársamat keresem benne. Friedrichhel is így voltam. Megszólítottam.

Goya

Szatumusz megeszi gyermekeit.

Goya egyetlen képéről szól Földényinek ez a könyve, mely képnél sötétebb, rettenetesebb, szadistább alkotást az európai festészet még nem produkált.

A madridi Pradoban, a Goya képeket tároló teremben Földényi lát egy szenvedélyesen csókolózó szerelmespárt, az ő önfeledtségük

döbbsenti rá a Goya képek elementáris erejére.

Goya hívő, katolikus, a spanyol felvilágosodás híve, lojalis az udvarhoz, életszerető – mégis hogyan jutott el ide? Hogy jut el az európai festészet, a keresztény tradíció ide, hogy ennyire kiforduljon önmagából? Az üdvtörténet visszavonása. Mi a kultúrának a sorsa?

Heinrich von Kleist

Mint egy sakkjátszmában, mégis eszelős

Egyrészt Kleist hidegsége, másrészt pedig a szenvedélye, melyek látszólag kioltják egymást és ellentmondanak egymásnak – ez az izgató paradoxon inspirálja Földényit, hogy kutassa, fordítsa ezt a titokzatos, 19 század elji író, s engedje, hogy beleszóljon az életébe. Kleistnél – vallja Földényi - egyfelől ott van az örület

szenvedély, mely végig egy pontra irányul, s aminek kedvéért a szereplők mindent föláldoznak, s nincsenek tekintettel a világra, se szerelmükre, se saját magukra. Egyfelől ott van tehát a szenvedély, mely tartalom, másfelől ott van a vérfagyasztóan hideg logika, amivel mindezt végigviszik, és amivel maga Kleist is kordában tartja az extatikus szereplőket. A tüzet társítani a vízzel. Kolhaas Mihály – igaza van vagy nincs igaza? Minden, mint egy sakkjátszmában, s mégis eszelős – jobban hat, mint Thomas Mann összes művei együttvéve.

Nem egyszerűen művészeti probléma mindez – ez magának az életnek a feladványa, amivel nap mint nap kénytelenek vagyunk szembesülni.

Olvassunk Földényit!

E. Á.

Házirend-módosítás

Az alábbiakban közöljük az SZTE Móra Ferenc Kollégium Házirendjében történt módosításokat, melyeket a Kollégiumi Közgyűlés 2001. február 19-i ülésén fogadott el. Az újonnan szabályozott részek vastag betűvel, aláhúzva olvashatóak. Az 5. és a 8. pontok módosultak. Sajnos a kollégiumban történt negatív események miatt a házirend szigorítására került sor.

A kollégiumban a vizsgaidőszakban bekövetkezett hangoskodás, rendzavarás miatt, illetve az ilyen események elkerülése érdekében kellett kiegészítéssel élni az 5. pontban. A 8. szakaszt pedig azért kellett módosítani, hogy megelőzzük a további lopásokat (a 45-ös teremből elloptott videóra gondolok többek között). Szigorítva a kölcsönzést és az ezzel járó anyagi felelősséget, elejét kívánjuk venni az esetlegesen előforduló eltűnéseknek, szándékos rongálásoknak. Az új házirend alapján a tárgyakat, kulcsokat kikölcsönző felelősségének megfelelően az eltűnt, megrongálódott dolgok új piaci árát kell megtéríteni. Éppen ezért a ti érdeketek is, hogy nagyobb odafigyeléssel bánjatok a kikölcsönzött dolgokkal, s hogy csak azok használják ezen tárgyakat, akik a diákigazolványukat leadták a portán. Kérünk benneteket, hogy amennyiben bármilyen problémát észleltek az igénybe vett dolgokkal kapcsolatban, azt jelentsétek a 8. pontnak megfelelően, ezzel elkerülhető, hogy a kikölcsönzőnek kelljen megtérítenie a kárt (akkor is, ha azt nem ő okozta, de nem jelentette).

Sajnálatos és elszomorító jelenség, hogy a kollégiumban időnként jelentős értékkel bíró eszközök tűnnek el a szobákból, közös helyiségekből. A kollégium ezekért felelősséget nem tud vállalni. Ezért kérünk benneteket, hogy értékes tárgyaitokat ne hagyjátok őrizetlenül, és

hogy zárjátok a szobáitokat. Amennyiben mégis eltűnne valamitek, azt azonnal jelezzétek a kollégium vezetésének, akik a rendőrséghez fognak fordulni.

5., A folyosókon 23:00 órától reggel 7:00 óráig olyan csendet kell biztosítani, amely nyugodt tanulást és pihenést tesz lehetővé. A szobák közös helyiségeiben éjjel után tilos hangoskodni.

A kollégium területén a vizsgaidőszak alatt semmiféle olyan rendezvény nem tartható, illetve olyan magatartás nem tanúsítható, amely a kollégium lakóinak nyugodt pihenését, vagy tanulását veszélyeztetné.

8., A kollégiumi közös helyiségek és a mosógépek kulcsait, továbbá minden közös használatú eszközt diákigazolvány ellenében a portán lehet felvenni, és használat után ugyanoda kell leadni, ill. visszavinni. A diákigazolványok alapján az egyes igénybevevők neve bejegyzésre kerül a portások által vezetett nyilvántartásba. Ez a nyilvántartás képezi alapját az esetleges anyagi felelősségnek. **Az átvett dolgokért, illetve az igénybe vett közös helyiségben található tárgyak, berendezések eltűnéséért, vagy szándékos megrongálásáért a diákigazolvány alapján bejegyzett igénybevevőt teljes anyagi felelősség terheli. Teljes anyagi felelősség alatt az adott tárgy, vagy berendezés mindenkori új árát kell érteni. Amennyiben az igénybevevő az igénybevételekor tapasztalja a tárgvy, vagy berendezés eltűnését, megrongálódását, meghibásodását, haladéktalanul köteles erről értesíteni a portást, vagy a kollégiumi tanárt, ennek elmulasztása esetén anyagi felelősséggel tartozik.** Ugyanaz a kollégista csak egy kulcsot, illetve közös használatú eszközt vehet magához, és köteles minél hamarabb,

legfeljebb 24 órán belül visszaszolgáltatni azt. A kulcsok és eszközök felvételére, illetve leadására

7:00 és 23:00 óra között van lehetőség. A mosógépek kulcsát 23:00 óráig le kell adni.

A Kollégiumi Bizottság

Tovább bővül a videótár

A kollégium pályázat útján nyert két ládányi műsoros kazettát a Nemzeti Kulturális Alaptól. A filmek egytől-egyig valamilyen szempontból figyelemre méltóak, különböző fesztiválokon mindenféle díjakat nyertek.

Orosz (és más) szakosoknak

Oblomov néhány napja, Karamazov Testvérek, Bűn és bűnhődés, Péter cár és a szerecsen (Nagy Péter, Puskin), *A szélhámos*, (2. világháború), *Kukázusi fogoly* (csecsenek-oroszok)

Magyar filmek

Utazás a koponyám körül (Révész György), *Idő van, Tiszta Amerika* (Gothár Péter), *Budapesti mesék* (Szabó István), *Céllövölde* (Sopsits Árpád), *Indián tél* (Erdélyi János – Zsigmond Dezső), *Az alkímista és a szűz* (Kamondy Zoltán)

Filmek múlt korokról

Kundun (a Dalai Lámáról – Martin Scorsese), *A fáraó* (Bolesław Prus regényéből – Jerzy Kawalerowicz), *A másik ember* (56-ról – Kósa Ferenc), *Királyok anyja* (lengyel 50-es évek – Janusz Zaorski), *Egy francia nő* (háború, szerelem, melodráma – Regis Wargnier), *Vidéki vasárnap* (francia századelő, impresszionizmus – Bertrand Tavernier), *Az élet szép* (a híres Benigni-film)

Különlegesek, gyönyörűek, egzotikusak

A cseresznye íze (iráni, meditatív - az élet lényegéről - Abbas Kiarostami), *Odiüsszeusz tekintete* (keresztül-kasul a Balkánon mostanában – Theo Angelopulosz), *Valaki más Amerikája* (egy spanyol és egy montenegrói kivándorolt New

Yorkban – Goran Paskaljević), *Tűzvirágok* (japán, feliratos !, bűnügy és költészet – Takeshi Kitano), *Hullámtörés* (a leghíresebb dogmafilm, szerelem és áldozat - Lars von Trier), *Születésnap* (egy másik dogmafilm, szintén dán – család, szerelem, féltékenység – Thomas Vinterberg)

Különös élethelyzetek

Élet, amiről az angyalok álmodnak (két mai francia lány a periférián – Erick Zonca), *Isten hozott a babaházban* (egy kanadai csitri diáklány hányódásai),

A boldogságtól ordítani (tipikus amerikai család – furcsa szenvedélyek – Todd Solondz), *Hugicám* (elsüllyedt gyerekkori titkok, traumák – Robert Jan Westdijk), *És a nyolcadik napon* (egy stresszban élő értelmiségi férfi és egy mongoloid fiú barátsága), *Angel Baby* (veszélyeztetett (drog) szerelmesei – Michael Rymer), *A gyönyör összeesküvői* (animációs csúcsmű az örömelvről túlradó fantáziával – Jan Švankmajer)

Könnyedebb szórakozás

Hatalmas Aphrodité (a szokásos Woody Allen), *Little Voice* (varázslatos zenei vígjáték egy fantasztikus ám különös tehetségről – Mark Herman), *Megint a régi nóta* (franciásan könnyed történetek régi szanzonokkal)

Szereted Szegedet?

-mórások mesélnék mórásoknak-

Egy vetélkedő kérdése is lehetne: melyik az a város, amely híres a Dómról, a ligetről, a "Nagyáról", a Móra Kollégiumról és a Tisza-partról? Hát, **Szeged**. Persze Szeged nemcsak ez. És persze Vágó István sem kérez tőlünk ilyesmiket.

Én viszont kérdeztem kollégistákat arról, milyen a viszonyuk a városhoz, szeretnek-e itt lenni, miért éppen ide jöttek...

Sokan mondták azt, hogy annak idején nem elősorban a város, hanem az egyetemi képzés jellege miatt választották Szegedet. Tehát igazából nem a várost, hanem az egyetemet választották. Azóta a többség megszokta vagy meg is szerette ezt a helyet.

A beszélgetések során megragadott három vélemény. Pap Ildikó, Szép Béla és Baji Anita nemcsak azt mondták el, hogy szeretik-e vagy sem

Szegedet, hanem kedvenc helyeiket, szokásaikat, kellemes vagy kellemetlenebb élményeiket is megosztották velem a városról. Én pedig most megosztom veletek!

BÉLA 1997 óta van itt. Az elején nem szerette a helyet, mert idegen volt. Mára megszerette, sokfelé járt már.

- Többet vagyok itt, mint otthon - mondta -, és Szeged előnye minenképpen az, hogy itt sok diák van. A szórakozási lehetőségek jók, és én a lehető legjobban igyekszem kihasználni ezt. Szóval minél több időt töltök itt, annál otthonosabb a város.

Amikor a kevinc helyeiről kérteztem, gyorsan kezdte sorolni őket: az Oroszlán utca, a Dóm, a hidak, a parkok, a Liget és a Tiszapart hangzott el. Aztán egy számára kedves emlék jutott eszébe:

- Egyszer elindultunk "felfedezni" a Maros-torkolatot.

Lelkesen gyalogoltunk, nézelődünk. Majd amikor már vagy 2 km-t sétáltunk, döbbsentünk rá, hogy már rég elhagytuk a keresett helyet. De a Tiszában gyönyörködünk. Egyébként inkább pozitív élményeim vannak a helyről -

folytatja. Egyedül a régi villamosokat hiányolom az 1-esek helyén. Szerettem, hogy ódivatúak és sárgák voltak.

ILDIKÓ már hatodik évét tölti Szegeden. Azért választotta ezt az egyetemi várost, mert itt tanulhatja azt, amit igazán akart: az általános régészetet.

- Pesthez képest emberléptékűbb itt az élet - mondja -, ez mindenképpen jó, de van pezség, és ez is kell. Az a vonzó a városban, hogy éppúgy lehet szórakozni, mint elbújni.

Ildikó is kiemelte a folyó jelentőségét, kedvence a napfelkelte látványa a Tiszán. De amikor a kellemetlen élményeiről kérdezem, azért van miről mesélnie.

- Az egyik áruházban vettem évekkal ezelőtt Plussz tablettát délelőtt - meséli. Visszamentem délután is valamit vásárolni, és ugyan befelé nem "csipogtak ki", kifelé jövet azonban már igen. Hát, alig győztem magyarázni, hogy nem loptam és mi történt valójában. Végül a pénztárbizonylat másolata igazolt egy negyedórás izgalmas helyzet után.

Ildikó azt is elmondta, hogy nem szereti, ha krisnások és hajléktalanok kéregetnek tőle, viszont a hangulatos utcaczenészeket kedveli. A negatívumok között mesél a Klebelsberg-szoborról, a Dómról (nem tetszik neki), a Kárász utcai Karnevál-figurákról és leginkább az oroszlanokat "marasztalja el" az országalmával együtt. Később felcsillan a szeme, amikor a kevinc graffitije jön szóba.

- A Dóm mögött, a Somogyi könyvtár épületével majdnem szemben áll egy lovas szobor. Ha valaki meglátogat engem Szegeden, mindig megmutatom neki, hogy valaki a ló árnyékát fekete sprayvel felfújta a falra. Mindenkinek érdemes megnézni, aki még nem látta.

ANITÁT óvták az ismerősei, amikor megtudták, hogy ide akar jönni tanulni. Azt

mondták neki, hogy Szeged gyilkos város. Aztán mikor idekerült, szállást keresett. A Mórát egy felsőéves ismerős ajánlotta. Mára Szegeddel és a Mórával is "jóban van". Bár a város érdekes meglepetésekkel szolgált eleinte:

- Az első pár héten eseménydús

napokat éltem át itt - kezdi. Először is akkoriban emelkedett meg nagyon a Tisza vízszintje, napról-napra lehetett látni a változást. Nem sokkal később a Dóm téren második világháborús szárnyas bombát találtak. És volt egy földrengés is. Gondoltam, ha ez így folytatódik, nem lesz unalmas az itt töltött idő.

Anita azóta már harmadéves, és egyre kevesebb időt tölt Szegeden a munkája miatt. De még így is vannak kedvenc helyei, szokásai.

- Az biztos, hogy itt jókat tudok aludni, sőt itt eszem csak a csoporttársakkal meleg ételt. Kedvenc helyem Szegeden a Széchenyi tér, a Sajtóház előtti park és az összes antikvárium.

Amikor arra kérem, hogy soroljon fel kedvenc magyarországi városokat, vidékeket, megemlíti a Mecseket, Sopront, Debrecent, Budapestet, a Mátrát és a Dunakanyart. Szegedet nem mondja, pedig hangsúlyozza, hogy nem érte nagy kellemetlenség itt. Egyszerűen csak arról van szó, hogy a felsorolt tájak idéznek fel intenzív és pozitív élményeket. Szeged így is csak egy hely marad, ahol az iskolája van...

-bem-

Szűk körök, vagy csak szűkölök?

- gondolatok „A kultúra szűk körei Szegeden” c. cikkkel kapcsolatban
- (Móra Nyúz, 2000. dec.) -

Szeged: egy igazi egyetemi város rengeteg fiatallal, sarjadzó szerelmekkel, a vizsgaidőszakok gyötrelmeivel, levegőben röpködő szakokkal és kollégiumi bulikkal. Azt hiszem, nincs is olyan, aki az előbbieket el merné, vagy akár el akarná vitatni Szegedtől. De vajon "csak" ez lenne Szeged?

Korántsem. Vegyük csak sorra! Szegedi Nemzeti Színház: országosan elismert társulat,

kiváló színészek. Somogyi Könyvtár: kiemelkedő jelentőségű gyűjtemények, dinamikusan fejlődő szolgáltatások, korszerű nyilvántartás.

PICK: nemzetközi jelentőségű élelmiszeripari cég, a régió kulturális és sportéletének kiemelkedő szponzora, a szegedi szimbólumok (paprika, szalámi) elkötelezett terjesztője, önálló szalámi-történeti múzeum megalapítója. Szegedi Szimfonikusok és Molnár Dixieland Band: a zenei élet

más-más területen nemzetközi híre szert tett alakulatai. Csak néhányat említettem a sok színfolt közül, melyek Szeged szellemi életének palettáján megtalálhatóak. Hiszen jelen van a Magyar Tudományos Akadémia is, zászlaján éppúgy a biológiai kutatással, mint a mesterséges intelligencia-kutatással, és Szeged a szülővárosa a méltán népszerű Volvox együttesnek is. Emellett jó néhány szárnypróbálgató banda próbál betörni a köztudatba. S a lista nem ért véget, csak a felsorolás!

Természetesen, soha, semmi nem elég jó. Mindenem lehet és kell javítani. Szeged szellemi és kulturális életén is. Azt állítani azonban, hogy visszamaradott, beszűkült vagy csökevényes lenne, legalábbis tájékozatlanságra utal, de méltán gondolhatunk a tények rosszindulatú elferdítésére is. Arra a színes kavalkádra, ami erre a városra jellemző az egyoldalúság bélyegét rásütni már-már nyílt provokáció. Szó nélkül mindenestre semmiképp sem lehet elmenni mellette.

Nem állítom, hogy én elfogulatlan vagyok, s nem titkolom, hogy tölem bizony ritkán hallani rossz szót Szegedről. Nem tévesztendő össze azonban az elfogultság az értékítélet teljes elvesztésével. Ez utóbbit, melyet jobb híján nevezünk elvakultságnak, még akkor sem szabad hagyni eluralkodni magunkon, ha minden energiánkat arra kell fordítanunk, hogy legyőzzük. Pláne akkor nem, ha nyilvános állásfoglalásra kerül a sor, s egy cikk mi más lenne, ha nem nyilvános állásfoglalás. Ezt ajánlom vezérlőelvként a cikk írójának figyelmébe. Természetesen tanácsként, anélkül, hogy akár a legkisebb mértékben is céloim lenne őt személyesen támadni.

Vernyik Zénó

A Szegedi Nemzeti

– ahogy én látom

Hosszas előkészületek után végre sikerült megnéznem a Gyalog Galopp c. előadást a *Szegedi Nemzeti Színházban*.

Őszintén szólva, nem volt egy szerencsés napom az adott. Már a kedvem is elment az egészségtől, de végül elmentünk. Hááát... Az első 10 perc után elfelejtettem, hogy miért is nem akartam elmenni. Nem tudom, ki hogy van velem, nekem mindig egy különleges alkalom színházba menni. Amikor egy kislány valami nagyszerűbe kukkanthat, ahogy átélhetsz érzelmi viharokat sérülés

nélkül, láthatsz másokat, egész életeteket, részleteket, de a lényegét. Mőgé kukkanthatsz a dolgoknak. Ahogy tetszik. Akár egy jót nevetni is lehet a színházban (ami, mint tudjuk, közösségformáló hatású), ahogyan mi is tettük a Monthy Python és a magyar rajongók jóvoltából. Itt említem meg máris, hogy nagyon jó megoldásokat láthattunk arra, hogyan lehet átültetni az angol eredetit eredetien magyarra, illetve milyen találó dolgokat lehet belecsempészni az előadásba (lásd

mobiltelefon).

Fontos még, hogy tudjuk, egy Mórás is játszik a darabban (Joó Györgyi - boc, nem mondtam, hogy beleírlak...), és nagyon ügyes, csak én vagyok olyan vak, hogy a legvégén ismertem fel.

A darab elemzésére szakavatottabb emberek alkalmasabbak, mint én. Ami az én meglátásom, hogy szépek voltak a fények, magával ragadó a zene, remek a táncbetét. A színházról sem tudok elég felkészült és körültekintő képet adni. Talán

csak annyit jegyeznék meg, amit többektől hallottam: hiányzik a Kortárs Balett, kevés darabot játszanak, de azokat általában színvonalasan állítják színpadra, bár akadnak hibák, ahogyan mindenhol.

Végezetül még annyit, mindenki menjen színházba, mert az jó dolog. Maga az épület is gyönyörű, a Kamarának pedig hangulata van.

molnár edit

Miénk itt a tér

Négyen ülünk, a többiek szorosan körülállnak. Elegáns fehér műanyagpoharakat szorongatunk. Félhomály, ismerős ingerkomplex dugaszolja el érzékzerveinket: többirányból ritmus dübörög, a tömeg és a cigifüst versenyt kavargat. Hallani nem sokat lehet. A tömeg látványa sem túl érdekes. Néha anorexiás lányok bukkanak fel a bíbor-zöld-sárga-királykék falon.

Inkább a sörömben bámulok. Nehéz volt elvergődni idáig egy pohár barna sörrel. A hab, hogy felháborodását kifejezze méltóságteljesen szánkázik le a pohár oldalán, majd megvetően elterül a kitudjamilyenszínűre mázolt asztalon. A **JATE Klub** egyik asztalán.

Tulajdonképpen nem is érzem itt jól magam. „Jössz este JATE-ba? Persze.” És tényleg jövök. Havonta legalább háromszor-négyszer. Általában nem egyszerű bejutni egy-egy rendezvényre.

Először is ott vannak a morcos beengedőbácsik.

Fekete bomberdzseki és cerberusi ábrázat.

Aztán az ember megkapja a kis pecsétjét és alászáll, mint Orfeusz az alvilágba. Minden egyes belépésnél olyan a hatás, mintha egy másik világba érkezne az ember. Itt nem számít semmi, ami odafenn van, itt kedved és vérmérsékleted szerint érezheted magad jól.

De ez átverés. A zene unásig ismert és a lehető legkommerszebb. Kiszolgálják az egyetemi ifjúság igényeit, vagy annak legszélesebb rétegéét. Csakhogy sokat kellett dolgozni azon, hogy az igények ilyenek legyenek. Most ugyanazok a számok szólnak, mint amikkel fogkrémet, mobiltelefont vagy autót adnak el nekünk a kereskedelmi tévék és rádiók. És ha ló nincs, a számár is jó: jól érezzük magunkat és egymást.

Nem is figyelünk arra, mi szól, ösztönösen riszálunk a parketten. Szakad rólam az izzadság, marja a szememet. A torok kiszárad, a derék sajog. Odakint vár még a söröm maradéka. Csak egy negyed óra és ott vagyok. A pia nem olcsó. Pontosabban kifejezetten drága. Ha lazulás a cél, akkor előbb otthon "melegíteni" kell. A hangulat itt nem olyan könnyen oldódik az alkoholban.

A haveri kör kényszeresen jól érzi magát. Beszélgetnek a már említett asztalnál, de inkább csak azért, hogy ne kelljen felállniuk, mert akkor oda a jó kis ülőhely. Aztán megint vadászhatunk egy másikra. A szokásos iskolai témákon, pletykákon és lerészegedési történeteken kívül néha

szóba kerül a helyi program is. Erről azért nem sokat beszélünk, hiszen a koncertek félévenként ismétlődnek, még a sorrend is ugyanaz. Jól kitapasztalt, vagy jól kialakított közönségigény és biztos a siker.

Aztán elegem lesz, elálmosodom. Reggel nyolckor előadás, jó lesz hazaindulni.

Egyszerűen csömöröm van ettől a helytől. Mégis már kifelé menet a lépcsőn tudom, hogy hamarosan újra itt leszek. Mert itt megnézhetem a MÉZ fuvolistájának eszelős szem- és lábtechnikáját. Vagy Ferenczi Györgyöt, amint pajzán dolgokat csinál a színpadon a (szájhar)Mónikával. És csak itt lehet összefutni régen látott ismerősökkel és vadidegenekkel, akik még ismerősök is lehetnek egyszer. Mert kell ez a hely, a JATE, hisz miénk itt a tér. Kicsit szűkös, kicsit sekélyes, de a miénk.

Orlando

Mátyás király udvarmestere (Hátszín udvarmester módra)

Ha egy romantikus estére vágysz, ha imádod a fantáziadús dolgokat, vagy egyszerűen csak unod a megszokottat és valami különlegeset szeretnél, akkor ez a hely pont neked való!!! Ez akár egy reklámszöveg is lehetne, de hidd el: semmi érdekem (nem vagyok résztulajdonos, nem kapok kedvezményt) nem fűződik ahhoz, hogy rábeszéljelek, látogasd meg legalább egyszer ezt a helyet.

Én korábban már hallottam róla, ezért fenntartásokkal fogadtam az ötletet, hogy ünnepeljük ott a Valentin-napot, hiszen a 'pletyka' szerint ott kézzel-lábbal kell enni és az ember azt sem tudja, hogy mit rendel, mivel az 'étkek' neve barokk körmondatokban van írva. Persze mindez nem igaz, bár az tény, hogy itt elfelejtheted mindazt, amit az illendő evésről tanultál. Itt nem kell késsel-villával bajlódnod, hiszen maximum kést, vagy egy óriási fakanalat kapsz a húshoz ill. a leveshez.

Az egész étteremnek különleges hangulata van: a terem közepén állványon és az asztalokon gyertyák égnek, (ezek adják a világítást,) s közben korabeli dalok szólnak.

Ami engem illet, az első meglepetés akkor ért, mikor az őszilevemet nem üveg-, hanem

agyagpohárban kaptam és a párom sörét agyagkancsóban hozták ki.

Az étlap igaz, hogy 'középkori nyelven' íródott, de több-kevesebb töprengés után rá lehet jönni arra, hogy a fantáziadús nevek mit takarnak. (Az biztos, hogy mi nagyon jól választottunk. Ezúton ajánlhatom nektek a Lovagrandi töttös és a Mátyás király udvarmestere elnevezésű ételeket!!)

Miután rendelsz kihoznak egy kis tálkát tele vízzel, s benne citromkarikákkal, azért, hogy legyen miben megmosnod az ujjaidat, mivel minden valószínűség szerint zsírosak lesznek a különböző húsoktól. (Mindehhez jár 'előke' is, hogy mint a régi uraknak, legyen mibe törölni a kezéd.)

Ami az árakat illeti: fiúk, a zsebetekbe nyúlhattok, ha barátnővel mentek, de az biztos, hogy megéri, mert tetszeni fog. Erről jut eszembe: diákoknak 20% kedvezmény jár!

Végül nem ártana elárulnom, hogy melyik helyről van szó, bár szerintem már sokan kitaláltatok, hogy a **Középkori Étteremről**, ami az Eko parkban található, itt a közelben.

Szalai Anikó

Partvonal

Ha Szegedet a sporttal együtt emlegetjük, akkor általában a kézilabda, esetleg a röplabda vagy a vízilabda jut az ember eszébe. Én is a Pickre gondoltam, amikor Lajos megkért, írjak Szeged sportjáról. Pláne a Szeged - Veszprém meccs után!

A **szegedi kézilabdázás** kezdete az 1951-es évre tehető, amikor hivatalosan megkezdődött a városi bajnokság. A rajt után tíz évvel alapították a Szegedi Előre csapatát, amely először megnyerte a városi bajnokságot, majd feljutott az NB II-be. 1970-től már Szegedi Volán néven a nemzeti bajnokság legmagasabb osztályában szerepelt. Áttörést jelentett az egyesület életében a Pick Rt. bekapcsolódása. A vállalat '93-ban állt a kézilabdások mögé – talán a biztos szakmai háttér tudatában – és már ebben az évben kupagyőzelmet ünnepelhetek. A sorozatos bronz-, illetve ezüstérmek után 1996-ban megállíthatatlanok voltak a fiúk, történetük során először lettek bajnokok. Szegeden emberek ezrei vonultak az utcára, és éltették a csapatot.

"Ügyesen!" "A nehezen már túl vagy, ne izgulj már!" Nem mi?!- gondoltam, de inkább nem

mondtam semmit. Elindultam. Beszélgetni **Buday Dániellel**, a Pick Szeged irányítójával. Még tartott az edzés. Perger megint lazás! beszélget, de azért köszön. a gyúró is biccent. Épp a gyors indításokat gyakorolják. Djukics- edző hevesen kiabál- angolul.

Buday kinéz rám. Mindenki nagyon fáradt, most is csurom vizesek. Egy szurkoló meg is jegyzi: "Senkinél sem izzadtak meg ennyire. Szídják is rendesen!" "Gyorsan lezuhanyozok, aztán jövök!" - szól "Dani", aki a gyúró szerint nagyon jó gyerek.

- Mi ez a könyv a kezdedben?

- Pszichológia-konzultáción voltam.

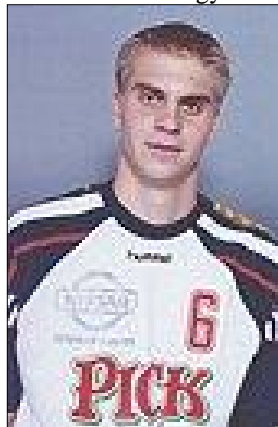
- Hol? Miért?

- Most kezdtük. Pedagógia szakon vagyok a Juhász Gyulán.

- Miért pont pedagógián?

- Valamit mindenképp akartam tanulni, és ez az, amit levelezőn tudok csinálni, kevesebb ráfordítással. Mást nem tudok elképzelni. Lehetne még a tesi, de az

nagyon időigényes, minden nap ott kellene lenni, de arra meg nincs ideje az embernek napi két edzés mellett.

Buday Dániel

- Meg lesz az eredménye a kemény edzéseknek, bajnok lesz a Szeged?
- Hogy bajnok, azt nem mondanám, de azt remélem, hogy másodiknak be tudunk futni.
- Rengeteg mindent csinálsz, hogy bírod?
- El van osztva: a szövetség megegyezik, hogy a junioroknál vagy a felnőtt válogatottban játszunk. A klubcsapat mindenek felett: itt kapom a fizetésem, itt kell teljesítenem először.
- Amikor Nagy Laci és Bertók Csaba elmentek, akkor téged is megkönyékeztek.
- Voltak lehetőségeim, de akkor még úgy döntöttem, maradok itt, Szegeden, mert szeretek itthon lenni. Úgy gondoltam, hogy sokat fogok játszani, és a fejlődésemnek is jót fog tenni. Az apukám kinn dolgozik Svájcban, van egy nővérem

meg egy
öcsém, együtt
vezetjük a
háztartást.
Egyelőre még
maradok.
- Mióta itt van
Eklemovics,
azóta
kevesebbet
játszol?
- Nem,
hát...felváltva
szoktunk

játszani, megosztjuk a mérkőzéseket, kinek mikor megy jobban, ki van jobb formában.

- Az apukád balszélső volt, te miért épp irányító lettél?
- A kézilabdába majdhogynem az irányítóposzt a legösszetettebb, megtetszett és itt ragadtam. De ez olyan, hogy egy irányító nyugodtan eljátszhat akár átlövőt, akár szélsőt is.
- Mennyire vagy érzékeny? Kimutatod-e az érzéseidet a pályán? Szoktál káromkodni?
- Nem vagyok egy káromkodós típus. Figyelek is, nehogy valami primitív bunkónak nézzenek az emberek. Egyébként zárkózott és visszahúzódo vagyok, de mikor egy ilyen meccsen elragad a hév, akkor kijön az emberből, s nem tudja palástolni azt a feszültséget, ami benne van.
- Beszélsz a pályán?
- Igen, szoktam. Az irányító főleg az a poszt, ahol sokat kell dumálni.
- Mi az, amiben még fejlődnöd kell?
- Fizikálisan mindenképp, azután... mindenben! Hisz az ember sohasem elégedett, de még van időm. Szóval: pontosságban, erősségben, technikailag, gyorsaságban... mindent fejleszteni kell még.
- Mennyire téma otthon a sport? Az apukád a legnagyobb kritikusod?
- Igen, mindig mondja, hogy s mint kellene, ez meg ez nem volt jó, de ez szerintem természetes is. Mennyire téma? Ha van valami megbeszélni

valónk, akkor azt persze, megbeszéljük apuval, de nem annyira, hogy ez más rovására menjen.

- Rovására?
- Hogy esetleg a testvéreim nem érzik jól magukat a társaságunkban.
- Kivel jössz ki legjobban a csapatból?
- Mindenkiel jól kijövök, barátomnak három-négy embert mondhatnék, de nem szeretném őket megnevezni.
- Miért?
- Mert ez egy csapategység, nem hiányzik az, hogy valaki úgy érezze, nem kedvelem.
- Milyen érzés ilyen fiatalon válogatottnak lenni? És mit szeretnél még elérni?
- Jó érzés, hogy az emberek olykor megismernek az utcán.

- Olykor??

- Hát jó, megismernek; lehet, hogy sokan nem mutatják ki, de van, hogy odajönnek és elbeszélgetnek. Válogatottnak lenni is jó érzés, hisz mindenkinek az a célja, hogy sportágában a legjobbak között

legyen. Ez nagy megtiszteltetés, s arra kell törekedni, hogy ott is meghatározó ember lehessen, mindig számítson rám a kapitány, aztán pedig külföldön, egy igazán jó csapatban játszhaszak.

- Mikor lesz a férfi válogatott olyan sikeres, mint a lányok?
- Szerintem az alap megvan, hisz junior és ifjúsági világbajnokságot nyertünk. Egy jó edző kellene, aki összefogja a csapatot, s talán négy-öt év múlva dédelgethetünk olyan álmokat, mint amit a lányok megvalósítottak.
- Ez az edző nem Hajdú?
- Majd az idő elrendezi. Magam alatt nem vágom a fát; ő adja hozzá a nevét, rajta fogják számonkérni az eredményeket.
- Tegnap volt Valentin-nap. Mit kapott tőled a barátnőd?
- Húúú! A barátnóm Dunaújvárosban van, még nem találkoztunk (soha? - Sz. Sz.), de egy szál rózsát biztosan kapni fog, ezen kívül még nem gondolkodtam.
- Mit csinál Újvárosban? Tanul?
- Nem, ő is kézilabdázik, Csíkos Juditnak hívják; tavaly a Cornexiben volt, most igazolt Dunaújvárosba.
- Mennyire lehet megélni a kézilabdából?
- Nincs okom panaszkodni. Ha valaki ilyen szinten tudja üzni, akkor meg lehet élni belőle. Azután rajta múlik, mennyire tudja beosztani. Nem költ el szórakozásra, hülyeségekre, ruhákra, akkor meg tud

teremteni egy olyan egzisztenciát, amelyre később építhet.

- Szeretnéd, ha a te gyerekeid is kéziznének?
- Szerintem a szülőknek az okozza a legtöbb büszkeséget, ha a gyerekei ugyanabban jobbak lesznek, mint ő. Ugyanabban, amire ő is feláldozta az életét. De nem hiszem, hogy erőltetni fogom. Ha nekik tetszik, akkor segíték majd, ahogy az apukám is támogatott engem.
- Van egy barátnőm, aki azt kérte, kérdezem meg tőled, hogy milyen színtanodába jársz.
- Igeen? Hm.
- És az a pofon, amit Csoknyaitól kaptál?
- Tudtuk, hogy a döntetlen az nekünk jó, nem akartuk kiadni a kezünkből a labdát. Úgyhogy

tudtam, hogy ütni fognak, oda tettem a fejem, de annyira nem volt vészes.

- Bundameccs volt? (24:24 lett a végeredmény – a szerk.)
- Bundameccs...szerintem marhaság, mert a Fotexnek nem volt érdeke. Nekünk is jobb lett volna, ha nyerünk, úgyhogy nem hiszem, legalábbis nem tudok róla.
- A beszélgetés után az A6-os Audi meggyőzött arról, hülye vagyok, hogy abbahagytam a kézilabdázást, valamint arról is, hogy a „Dani” jobban kézizik, mint vezet...

Szilágyi Szilvia

Egy évvel a cián után

avagy

"Hogy vagy, Tisza?"

Nem könnyű elfelejteni. Baljóslatú, sötét, söt fekete úszó folt a **Tiszán** több kilométernyi hosszúságban. Tonnaszámra a ciántól felfordult halak tetemei, kétségbeesett halászok, hobbi-horgászok, környezetvédők, ökológusok. Siránkozó politikusok, parlamenti bizottság, tiszai kormánybiztos, hágai bíróság. Per Romániával, per az Esmeraldával és cianid 1kg/m³.

Hozzávetőleg egy éve történt, hogy az Aurul nevű, Romániában működő, de ausztrál tulajdonú aranybányából 100 000 m³, 120 tonna cianiddal szennyezett víz(?) ömlött a Tiszába. Ehhez fogható méretű szennyezés még soha és sehol sem történt a világon. Hogy pontosan mekkora a baj, azt senki sem tudta, csak annyi volt biztos, hogy nagy. Nagyon nagy. Azon nyomban megkezdődtek a vizsgálatok a katasztrófa valamennyi tényezőjére vonatkozóan. Pontos mennyi anyag jött át, milyen koncentrációban, mi okozta a katasztrófát, milyen hatással lesz a folyó élővilágára stb.stb.

Tavaly a kollégium szorosan ott loholt az események nyomában, és február 29-én vendégül látta **dr. Szalma Elemér** hidrobiológust, aki választ adott a fentebb megfogalmazott kérdésekre. Most kb. egy évvel a cianidszennyezés után ismét őt kerestük meg és tettük fel neki új, talán aktuális kérdéseinket.

- Tanár úr, megadható-e ma már a szennyezés pontos mértéke, illetve az általa okozott pusztítás?
- Pontos számokat még ma sem tudunk mondani, de azért egy-két kérdésben már okosabbak lettünk.

Biztosan kimondhatjuk, hogy a szennyezés a szó legdrámább értelmében is katasztrófa volt. Jelentősen megváltoztatta a folyó élővilágát, felborította a fajok természet által kordában tartott egyensúlyát és együttélését. Igen komoly pusztítást okozott az érzékenyebb halfajták között, ilyenek a busa és a süllő. Ezek a halak nem tudtak időben kimenekülni a Tiszából valamelyik mellékfolyóba. Mint tudjuk, a baj nem jár egyedül, úgyhogy még ezt a súlyos helyzetet is tetézte a nagy tavaszi árvíz. Ez ugyanis a kubikokból és holtágakból kimosta a törpeharcsákat, így azok az árhullám levonulásával a Tiszában kötöttek ki. A törpeharcsáról pedig azt kell tudni, hogy tápláléka túlnyomó részét más halak ikráit teszik ki. Ez pedig nem éppen kedvező egy ilyen válságos helyzetben. A nyár folyamán végzett ún. hossz-szelvény vizsgálatok ki is mutatták a nagyfogyasztók tetemes pusztulását.

Dr. Szalma Elemér

- Van-e olyan faj, amely végleg eltűnt a folyóból?
- Nincs ilyen faj. Ugyanis a szennyezés által nem érintett Szamos feletti részről regenerálódhatott az állomány, illetve sok hal ki tudott menekülni a Tisza valamelyik mellékfolyójába. Hozzájárul a rehabilitációhoz a szervezett telepítés is, és az az "öngyógyító" folyamat, ami a Tiszán belül elindult.

- Milyen célokat tűzhetnek ki maguk elé az ökológusok, hidrobiológusok, környezetvédők és vízügyi szakemberek, hogy hozzájáruljanak a folyó újjászületéséhez?

-A cianidszennyezés felhívta a figyelmet arra, hogy a saját portánkon sem árt szétnézni. Előtérbe került a Tisza más irányú szennyeztségének visszaszorítása is, értem ezalatt az ipari vízszennyezést vagy a lakossági szennyvíz problémáját. Nem véletlenül indultak meg most a nagy csatornázási beruházások. Semmi esetre sem ártana egy monitoring, megfigyelő rendszer kiépítése, és egy Tiszakutató Intézet felállítása. Ezek mind több éves programok, amelyek nagyon sok pénzbe kerülnek, és nem térülnek meg egyik napról a másikra. De most talán még erre is jut némi pénz. Személy szerint én úgy gondolom, hogy elsődleges célként egy olyan vízminőséget kellene elérni, mint amilyen 1970 körül volt tapasztalható. Ez már egy reményekre jogosító kiindulópont lenne.

- Készült egy vizsgálat és egy jelentés az Európai Unió részéről is. Milyen eredménnyel zárult ez a vizsgálat és mit tartalmaz a jelentés?

- A jelentés természetesen a mi igazunkat bizonyítja, és számunkra kedvező döntéseket ill. következtetéseket tartalmaz. Többek között kimondja, hogy a katasztróféért csakis a román

felet terheli a felelősség, az EU szakértői elfogadták a magyar vizsgálati eredményeket, és lehetőség nyílt kártérítés követelésére. Most már a politikusokon és a nemzetközi jogászokon van a sor, hogy a jelentésben megfogalmazottakat készpénzre váltsák.

Segíthetnek az államok közötti többoldalú szerződések, amelyek egyrészt szakmai szempontból közelítik meg az együttműködést, másrészt pedig jogi háttérrel biztosítanak a hasonló konfliktusok rendezéséhez.

- A "hasonló konfliktusok" elkerülésének érdekében tartalmaz-e az EU-jelentés valamilyen szankciót a vétessel szemben?

- Nem tartalmaz, és ez nagy hiba, hiszen így épp a probléma méregfoga nem lett kihúzva. Azaz a baj alapjaiban az, hogy a bánya biztonságossá tételében nem hozott semmilyen változást. Tehát ki vagyunk téve annak, hogy bármikor bekövetkezhet egy újabb, a tavalyihoz hasonló katasztrófa. Legfeljebb imádkozhatunk: "Isten véd meg a magyart..."

Hegy Áron

Szegedi írók

Darvasi László

Darvasi László a kortárs magyar próza egyik legeredetibb alkotója, mint színpadi szerző is jelentős (Szív Ernő estéje; Vizsgálat a rózsák ügyében; Bolond Helga).

„Amit írsz, az mindig te vagy. Amit írsz, az mindig a világ. Azért írsz, hogy legyél. Azért írsz, hogy legyen világ, mert ha nem lenne szó, mondat, ha nem lenne vers és regény, nem lenne élet sem.” (részlet egy Darvasi-interjúból)

Megjelent kötetek: Horger Antal Párizsban (1991); A portugálok (1992); A veinhageni rózsabokrok (1993); A vonal alatt (1994); A Borgognoni-féle szomorúság (1994); A Kleofás-képregény (1995); Hogyan csábítsuk el a könyvtároskisasszonyokat (1997); Szerelmem Dumumba elvtársnő (1998); A könnymutatványosok legendája (1999); Szerezni egy nőt: háborús novellák (2000)

Podmaniczky Szilárd első szövegei a nyolcvanas évek második felében jelentek meg. A hajmeresztően abszurd, meghökkentő Podmaniczky szövegek nem hagyják nyugton az olvasót, gyakran szélsőséges reakciókat váltanak ki.

„Amikor egyszerű történeteket írok, azokat persze lehet érteni, de az esetek többségében nem az értelem, hanem az érzelem vezeti a beszédem. Nagyon sokszor egészen váratlanul bukkannak fel a fejemben a mondatok. Nem tudom honnan, mert engem is meglepnek, és akkor el kell döntenem, illenek-e a szöveghez. Olykor másodpercenként öt-hat ilyen mondat, tagmondat is megjelenik, ezek között szelektálva haladok tovább abszolút csak esztétikai mérce szerint.” (részlet egy Podmaniczky-interjúból)

Megjelent kötetek: Haggyatok lótuszszülésben (1993); Megyek egy kört az alvázon (1996); Vastag Sapka (1998); Képlapok a barlangszájából I-II. (1999); „...hidraulikus menyasszony...”: összegyűjtött versek:(1985-1999)

Podmaniczky Szilárd

Podmaniczky Szilárd: Képlapok a barlangszájából (részletek)

Az idős asszony vitorlázó szelldzsekiben az úttest szélén állt, erősen markolta a botját. Jobbra, majd balra nézett, de mielőtt elindult volna, lesimította oldalán a menetszélőtől lebegő dzsekit, ellenőrizte, valóban fogja-e a botját.

*

Az éjszakai, több kilométeren egyenes úton, még nagyon messze egy kivilágított személyautó jött a kamion felé. Ám váratlanul az egyik lámpa elkanyarodott jobbra, a másik balra. A kamionos sokáig feszengett, hogy csak két motorost látott, vagy szeme láttára tényleg kettévált egy autó.

*

A lódarázs az évszakhoz képest igen eleven röptéket írt le a levegőben, mintha abban azonban bizonytalan lenne, hogy ebben az évszakban szabad-e még neki leszállni.

*

Nagyon sokan, akik ebbe a pékségbe jártak, a pékség lebontása után is, ha arra jártak, érezni vélték a friss kenyér illatát, viszont a friss kenyér ízét már nem érezték.

*

A kis termetű férfi nagy álma az volt, hogy targoncás legyen. Rövid idő alatt sikerült is neki, elvégezte a tanfolyamot. Az viszont már a tanfolyamon kiderült, hogy azért az álmaiban valamivel több szerepelt.

Darvasi László: Kerítésen innen és túl

1956. november 4-én délután, tizennégy óra harminckét perckor Kecskés Antal György parasztember agyonlő két orosz katonát, név szerint Koljukov szakaszvezetőt, aki a hátába kapja a golyót és azonnal meghal, valamint Mihail Davidov Zahint, aki még megperdül az első dörrenés hallatán, neki tehát a beleit roncsolja szét a lövés. Zahin néhány pillanatig őszinte, már-már gyermeki csodálkozással mered a magyar parasztra, majd arcra bukik. Vasárnap van, talán valamivel hidegebb az átlagosnál.

Kecskést a melegedő déli szél kíséri vissza a tanyájára. Még ugyanezen a napon, kora reggel, egy ember, megérkezvén rövid oroszországi tartózkodásából, arról beszél a rádióban, hogy megalakult az új kormány. Aki a történelemnek nevezett világnagy szeméttárolóban akar rendet tenni, a szívéig sáros lesz, s ha ráadásul a szeretetet is színleli mindeközben, messziről büzlük majd, mint a hamis próféták, akik azt hiszik, hogy a tömeg, a nép és az ország nőnemű fogalmak, következésképpen éppúgy lehet velük pezsgőt inni, hancúrozni, holdfényben keringőzni, mint baszni. Csakhogy a nyomor nem idomítható.

Zahin tizennyolc éves és még szűz, de onanizálásakor már nem érez mardosó szégyent. Ezért aztán, bár a lövés halálos, nem hal meg azonnal. Még a hátára hengeredik. Zahin és Koljukov éppen egy hete szöktek meg az alakulattól, két géppisztollyal, jó néhány teli tárral, illetve néhány szelet fekete kenyérral. Nem ismerik ugyan a mondást, miszerint minél rosszabb, annál jobb, de azért azon az úton indulnak el, melynek végén Kecskés Antal György dédapai vályogtanyája áll, s ahol csak az asszony és az

ötesztendő kislány van otthon. Kecskésné éppen a görénymarta kakas nagyokat fortyanó aranybarna pörköltjébe meríti a maga faragta fakanalat, amikor meghallja a kertkapu ismerős nyikorgását. Félelmetes, zabolátlan idők, a rádió folyamatosan zenét sugároz, tehát baj van az országban. Az ura is jól elmaradt. Újra megnyikordul a kapu. Végre itthon van az ember! Az asszony elmosolyodik. A két orosz először az udvaron játszó kislánnyal, majd a fejét eszelős hitetlenséggel rázó Kecskésnével végez. Elegendő két rövid sorozat. Kecskés a tört vállú Jézus szomorú keresztnél áll ekkor, vagyis éppen öt percnyi járásra a tanyától. Fölnéz a baljósan habzó, ám szemmel láthatóan ereszkedő égre. A fölötte elhúzó varjak fekete tömegéből kiválik egy kisebb csapat, alább ereszkedik, s indul vissza, az ellenkező irányba. Vagyis napkelet felé. Ennyi éppen elég, hogy a férfi megérezze, olyasmiről történt, amihez az emberi akaratnak már nincs köze. Futni kezd. Erzsike úgy hever az udvar hideg sarában, akár egy kicsavart derekú kukoricababa. Az asszony a falnál ül, mintha csak megpihent volna, s mintha a hátával tartaná a hatalmas vérfoltot. A házból kihallatszanak az izgatott orosz szavak. Kecskés a góréhoz megy, a kukorica sárga halma alá dűr, majd kézbe veszi és kibiztosítja a fegyvert, amit a szomszéd nagyfia hozott neki két napja, tege csak el és őrizze, lesz arra még szükség. a szomszéd nagyfiának nincs igaza, mert most már az is mindegy, ami lehetséges. Nem bosszú ez, csupán egy esemény sor logikus folytatása. Kecskés az egész tárat kilövi, Zahin szájszögletéből minden egyes lélegzetvételnél véres hab buborékol fel. Anyyira fáj neki, hogy nem is szenved. Mivel már csak ő az egyetlen élő lény

Kecskésen kívül, a parasztember hozza a hokedlit, és odatelepszik a hátán heverő, mozdulatlan fiú mellé. Miért?, kérdezi oroszul, megbillent fejjel, hogy hallja is a választ, mert a világháború után négy évig egy orosz munkatáborban dolgozott, ahol egy zürjén származású, később öngyilkosságot elkövető író által konok következetességgel csak munkafelügyelőknek emlegetett férfiak közül az egyik akkora pofont adott neki, hogy a bal fülére megsüketült. Nem tudom, suttogja Zahin, és valóban nem tudja. Talán mert az igazi gyilkosok soha nem tudják. Vasárnap van, valamivel hidegebb az idő az átlagosnál. Szerdán még együtt égett a budapesti könyvesboltok előtti kupacokban Sztálin, Lenin és Zsdanov brosrúrája Gogollal, Tolsztojjal és Dosztojevszkijjel. Zahin ugyan hallott a szerzőkről, de soha nem olvasta őket. A cinikusok erre azt mondják, hogy ha egy ház lángra kap, akkor együtt ég a testszínű fehér magyal, a narancssárga fajansz, a rézvörös mahagóni és a szüette, mocskos tűzifa. A cinikusoknak igazuk van, de ha egy ház porig ég, a küszöb, tessék csak megfigyelni, a legnagyobb tűzvész után is sértetlen marad. Viszont a meleg éppúgy demokratikus képződmény, mint a pilléző hamu. Zahin valamikor napnyugta után lélegzi az utolsót. Azt a képet viszi magával, hogy a magyar paraszt mélyeket szív a cigarettából, s úgy bámul rá, mintha élve akarná elkísérni oda, a megnevezhetetlenbe. Szólni akar Zahin, de a halál jókor érkezik. Kecskés a családját a kert végében kaparja el. Könnyen fordul a föld, az apró szemű,

férges krumpliért tavasszal egyszer már megmozgatta. Kicsi kereszteteket nyom a hantokba, aztán imát mormol, maga sem tudja, miért és kinek. Mint aki már képtelen sírni, mert nem érzi az ég súlyát. Volt ennek is története. A lágerben egyszer egy figyelmes tekintetű felügyelő megkérdezte Kecskést, mi lenne legszívesebben, ha választhatna. Sár, mondta a férfi és felügyelőre meredt, sár. Nagyon akarod?, kérdezte a másik, és ráemelte a puskát. Az oroszoknak a kerítés túoldalán kapar gödröt, voltaképpen néhány méterre csak a családjától.

Március elején sarat dobáló dzsip hajt be Kecskés tanyájára. Két pufajkás és egy civilruhás férfi kászálódik ki a járműből. Névtelen bejelentést kaptak, miszerint a paraszt a téli hónapok valamelyikében hidegvérrel végzett a családjával. Az alapos, az egész portára kiterjedő nyomozás gyorsan igazolja a bejelentés állítását. A keresztel megjelölt hantokat, a hideg földben oszló tetemeiket megtalálják. A civilruhás hány és káromkodik. A kerítésen kívül már nem kutatnak. Zahin alakulata ezekben a napokban értesíti a fiú anyját, hogy gyermeke, akit időközben őrmesterré léptettek elő, hősi halált halt a fasiszták elleni harcban. Kecskést kötél általi halálra ítélik, amit 1957 januárjának nyolcadik napján hajtanak végre. Szép, nagyon szép az ezüstös jégvirág. A parasztember utolsó kívánságát nem teljesítették.

Összeállította: Bacsó Ilona

Kollégiumi versek

álom és ébrenlét határán
sétálok néha szobám falán
az árnyakkal tudok beszélni

a fény haláláról mindenki
sokat hallott, s most továbbadja
a szomorú mesét suttogva

farkasokkal megyek vadászni
ma újra gyilkos erdő fái
lesnek majd vádló tekintettel

még az éjféle nap is felkel
a hegyek mögött fekete lánggal
tűzek égne, felettük angyal

repül az ördöggel röhögve
nézik, milyen vész vár a földre-

indulunk vadászni
lopni mások életét

hapu

Nem szeretem, mikor reggel fáradt vagy és hazug.
Ölelésnélküli elhasznált közhelyekben alszom veled,
s belefulladok hideg tekinteted közönyösségébe.
Miért van a fény, ha elszakítja tőlem az
éjszaka megálmodott boldogság perceit?
Tenyeredben a vonalak kusza sorsokként
futnak egymásba, görcsösen ölelkeznek, hogy
utána egymást eltaszítva induljanak külön utakon.
Érzem, így veszítlek el én is mielőtt enyém lennél,
úgy olvadsz bele a bizonytalan jövőbe, mint
fáradt éjszaka az új nap rohanó hajnalába.

Judith

TISZTA VOLT...

Tiszta volt. Tiszta és hófehér,
mint a fagyos földből kibúvó
legelső hóvirág.

Ismeretlen volt. Félelmetes,
mint a széllel szálló porszemnek
a legelső hurrikán.

Fájó volt. Égetett,
mint a hirtelen fellobbant
forró gyufaláng.

Egyszerű volt. Őszintén adott,
mint a kisgyermek.
Mindent várt, s alig kapott.

Végtelen volt. Örökké tarthatott,
mint a kővé halott rózsza.
Megmaradt, mégis változott.

Szép volt. Önmagáért létezett,
mint léteznek az óceán közepén
a magányos jéghegyek.

Él-e még? kérdezed.
Él, őrzi az emlékezet
az első szerelmet, az első képeket.

A lényegét.

Lívi

A Király – Szívünkben él

Hát ez az évezred is jól kezdődött, mindjárt az első napokban elvesztettük hõn szeretett királyunkat. Ez a hír ma már azt hiszem, senkit sem érdekel, de a vizsgaidõszakban még nagyban kitöltötte napjaimat **Jimmy** édes-bús számainak hallgatása, ugyanis alig akadt olyan adó, ahol akkor ne a Nem veszíthetek-et játszották volna, vagy egyéb Jimmy számot.

Érdekes módon a viccek és poénos tartalmú SMS-ek áradata már a tragédia utáni napon megindult. Nem gondoltam volna, hogy ekkorra fogják fújni ezt a egész ügyet, még akkor sem, ha ugyebár egy királyról van szó. Ez az egész persze a médiának, és a fájalmukban mélyen megrendült családtagoknak volt köszönhetõ, akik már a felhajtás elején közölték, hogy õk bizony nem fogják hagyni, hogy a testvérük (fiúk, férjük, stb.) halálából bárki is hasznot húzzon. Persze, mert csak õk akartak belõle. Lett is szép emlékdal Jimmy számára, meg szép emlékmûsor, amit természetesen mindkét kereskedelmi adó elkészített, és sugárzott is vagy két héten keresztül fõmûsoridõben. Szegény magyar embernek még a jó kis péntek esti dárídózásról is le kellett mondania, hogy néhány órára a Király dalaiban elmerülve tudja feldolgozni a szõrnyû tragédiát. Az egész ország együtt érzett a gyászoló családdal, olyannyira, hogy több ezer rajongó vándorolt a holttestet szállító hintó után a temetésen. Olyanok is, akik eddig csak azt tudták, hogy Jimmy száma az, amelyiket az Irigy

Hónaljmirigy kiparodizált az "Ettõl megvadulok én"-re. Meg olyanok, akik határozottan állították, hogy számukra nem létezik ennél nagyobb fájdalom (mármint hogy a Király elvesztése), és hogy nem is tudják, hogy lesz ezután. Hát igen. Én sem.

Arról már ne is beszéljek, hogy a királyfíknak (mármint a kis Jimmyknek) még a gyász zsebkendõjén is apuka arcúja volt látható (hogy orrot fújni mert-e valamelyik, azt nem tudom, de én tízszer is meggondoltam volna!). Meg hát az a sok

kedves rajongó, aki még arra is hajlandó volt, hogy a határon túlról jöjjön át és 42 szál sárga rózsára költse az utolsó fillérjeit!

Sõt, volt aki a 42 szál rózsát egyenesen banálisnak tartotta, így a család eminens tagjától tanácsot kérve inkább kövekkel kirakott koronát készített az uralkodónak, hogy mennyei trónusán ülve is legyen mit a fejére raknia. Na és az az érzéseiben mélyen megrendült fiatal lány, aki a Király nélkül már elképzelni sem tudta életét, ezért inkább a vonat elé vetette

magát. A családjának még arra se nagyon volt pénze, hogy eltemettesse a lányt, de szerencséire, mint a mesében egy jószándékú, kedves roma család kisegítette a gyászoló rokonokat.

Az újságok is tevékenyen részt vettek a sztár és magára maradt családjának pártolásában. Az egyik nívós nõi lap egy olasz családhoz hasonlította a klánt, és még azt is megkérdézték a rokonoktól, hogy kinek melyik a kedvenc Jimmy száma. Sõt, még azt is az olvasók elé tárták, hogy a király egyik testvére (de nem az, amelyik a család esze) " édes

kis konyakosmeggyem"- nek nevezi a barátnőjét (feleségét?).

Hát kérem, ilyen ez az ország. Milyen együttérzőek is tudunk lenni mi emberek! Egy ilyen tragédia kapcsán egyből elfelejtjük, hogy egy héttel azelőtt még azon röhögtünk, hogy melyik az az iskola, ahová a legrondább gyerekek járnak (hát a

Zámbó Gimi), és fejvesztve rohanunk megkönyyezni az ország uralkodóját.

Azért azt érdemes volt megfigyelni, hogy egy ilyen váratlan haláleset mennyi leleményes fordulattal gazdagította a népi humort. Ha másért nem, ezért már megérte.

Judith

A politikus

FIGYELMEZTETÉS!

A történet főhőse kitalált személy. Bármilyen hasonlóság élő, vagy élt személlyel csupán a véletlen műve. Azok egyezéseért a szerző semmilyen felelőséget nem vállal!

A politikus a tükör előtt állt. Arcát sűrű fekete borosta borította, szemei vérben forogtak a közpénzen átmulatott éjszaka után. Fejében légkalapács módjára zúzta szét a gondolatokat a fejfájás. Pocsékul vagyok - gondolta magában, őszinte önsajnálattal. Már az ivás sem megy úgy, mint régen. A szobában szőke cicababa feküdt az ágyban, ez egy kicsit felvidította, egy pillanatra elmosolyodott.

Hiába, még mindig jó vagyok a nőknél - gondolta-, de azért valahol a lelke legmélyén érezte, hogy ez is pusztán önámítás. Nem te voltál jó nála, hanem az a fekete Mercedes kinn a ház előtt. Kuss legyen!-hurrogta le magát hangosan. Össze kell szednem magam - suttozta, és a borotva felé nyúlt.

Miközben a habot vastagon felkenye az arcára, azon töprengett, hol is lesz ma dolga. Talán az Energia Bizottságban? Igen ott, válaszolta meg a kérdést saját magának. Szerette ezt a bizottságot, bár gőze sem volt az energiaügyekről, ezzel szemben nagyon jól lehetett keresni vele. Ha valaki felszólalt, ő mindig nagyon aktívan bólogatott, vagy csóválta a fejét, bár általában sohasem tudta, hogy miről folyik a vita. Igazából nem is érdekelte. Végzett a borotválkozással, csontos kezével végigsimította az arcát. Így már sokkal jobb. A nép képviselője. Erre a gondolatra büszke, ünnepélyes arckifejezés ült ki általában bamba képére. Hirtelen túlaradó szeretetet érzett önmaga iránt. Szeretnek és becsülnek engem, akik nem, azokkal elbánok. Erős vagyok, igazságos, de olykor kegyetlennek kell lenni, ahogy a természet is kegyetlen. "Természetes kiválasztódás", talán így tanultuk az iskolában.

Sohasem volt jó biológiából, őszintén szólva semmilyen tantárgyból nem volt jó, még közepes se, de számára ez nem is volt fontos. A sok nagyfejű okostojás, akik gyakran nevettek rajta, most előre köszönnek neki, és félnak tőle.

Bement a szobába, felöltözött. A kis szőke is felébredt, nyugósen mondott néhány szót.

- Találkozhatnánk máskor is - mondta a politikus, és egy tízezrest dobott az ágyra.

- Aha, persze - felelte a lány, és átfordult a másik oldalára, néhány pillanat múlva ismét aludt.

A parlamentbe menet megcsörrent a mobilja, egy régi ismerőse volt az, aki annak idején nyújtott néminemű segítséget a sikeres pályakezdéshez. Nem örült a hívásnak, de

azért végighallgatta. Az egykori pártfogó izgatott volt, letartóztatásról beszélt, meg valami vesztegetési ügyről. Ő úgy tett, mintha nem értene semmit az egészből. Fenyegetések hangzottak el, de elengedte őket a füle mellett. "Bűn és bűnhődés", érthetetlenül, homályosan csengtek ezek a szavak. Úgy rémlett valamikor régen ismerte ezek jelentését, ahogyan valamikor azt is tudta, milyen tisztességesnek és jóindulatúnak lenni. Gyorsan elhessegette a fejében kóválygó, ismeretlen helyről érkező gondolatokat.

Az autó lassan gördült be az Országház parkolójába. A politikus kiszállt, s elindult az épület felé. Az őrlátványosan tisztelgett, ő biccentett a fejével, aztán elmosolyodott. Szép napunk van ma, a legalkalmasabb idő, hogy keressek egy kis pénzt - mondta halkán, inkább csak magának.

Szalai Zsolt

Egy barátság margójára

Az elejére már nem emlékszem világosan. Elég régen kezdődött. Talán tizenkét éve.

Kriszti babaarcával már akkor is mindenkit az ujjja köré csavart. Egyszerűbben fogalmazva: olyan mindenki kedvence volt. A kezdeti időkről csak apró emlékmorzsák maradtak.

Emlékszem, eljátszottuk a János vitézt. Én voltam Kukorica Jancsi, ő meg Iluska. Sokat nevtünk. Ez még nem is volt igazi barátság. Mindenesetre soha nem vesztünk össze semmin.

Igazi barátsággá majd néhány év múlva "fajult" a dolog. Tizennégy évesek voltunk, amikor egy kicsit megkomolyodtunk. Ebben talán Timi is szerepet játszott.

A lényeg, hogy elválaszthatatlanok lettünk. Kriszti, a bájos, szőke buksijával és én a vadóc lelkivilággal. Valahogy kiegészítettük egymást. Ő komoly, higgadt, megfontolt, szorgalmas, az elvárásoknak mindig megfelelő igazi "nagylány" volt nagy adag önbizalommal. Én látszólag magabiztos, nagyszájú, fegyelmezetlen kislány voltam, belül pedig mélyen gátlásos és félénk. Ezt azonban gondosan rejtegettem. Tulajdonképpen csak egyvalaki látott át az álarcon. Majd két év kellett ahhoz, hogy belássam: igaza volt.

Tizenhat évesen még mindig ugyanott tartottunk. Ő szorgoskodott, én mindenkinek feleseltem, mindent kritizáltam. Közben próbáltam nem észrevenni az úgynevezett "legjobb barátnóm" gyakran ismétlődő önző megnyilvánulásait, amelyek a szolidaritás teljes hiányáról tanúskodtak.

Az első komoly megrázkódtatást Csehov Sirálya jelentette, illetve az általa kiobbantott "válság". Kriszti persze akkor is rendesen készült, csak porszem került a gépezetbe és hibázott. Én persze róla írtam le a helyesnek hitt válaszokat. De mint kiderült, ezúttal tévedett. Ennek köszönhetően egyest kaptam. Ezt még hajlandó lettem volna tudomásul venni, ha Barátnóm lapján nem virított volna akkora piros pipa. Jó, hülye a tanár. Nem ez az első eset, megszoktam. Afelett azonban a mai napig nem tudok napirendre térni, hogy Kriszti a dolgozatával együtt elhagyta a termet -nehogy fény derüljön a számára egyébként kedvező tévedésre. Erre csak egyetlen jelzőt tudok: undorító. Tudom, hogy ez erős kifejezés, de...

Végül sikerült kiegyeznünk. Elismertem, hogy neki volt igaza... Naná.

Ettől rendbejöttek a dolgok. Én megelégedtem a másodhegedűs szereppel, Krisztinek pedig tökéletesen megfelelt ez a felállás. Gondot csupán az jelentett, hogy ez a szerepkör egy bizonyos szituációban kezdett terhessé válni számomra. Elismertem, hogy mindenben ő a jobb, de a töritnárónéknak én akarok lenni a kedvence! Ma ez már elég mulatságosan hangzik, de akkor mindennél fontosabb volt. Ez a küzdelem végül eredmény nélkül fejeződött be. Senki nem tudta megmondani, melyikünk győzött. Talán egyikünk se. Barátságunk 12 éves történetében ez volt az egyetlen eset, amikor komolyan rivalizáltunk egymással.

Egyszer aztán elérkezett az érettségi és a felvételi vizsgák ideje. Kriszti a sok gazdasági jellegű egyetem közé valahogy belekeverte az ELTE BTK történelem szakját. Végül ott is kötött ki. Én alaposan elszúrtam az írásbelit. Annyira, hogy a szóbelin Bertényi Iván a legnagyobb jóindulattal sem tudott már segíteni rajtam. Kriszti szívélyes leereszkedéssel vette tudomásul az eredményt. Engem persze alaposan lelombozott az életem illetően alakulása, de hát mit tehettem volna? Azzal próbáltam

vigasztalni magamat, hogy legalább egy városban vagyok Krisztivel.

Ezzel barátságunk egy meglehetősen ambivalens korszakba lépett. Kriszti tökéletesen jól érezte magát és elégedett volt, míg én nem tudtam mit kezdeni magammal. Barátnóm szerette az egyetemet és különben is csak tizenhat órája volt egy héten, szemben az én harmickettőmmel, amiből úgy harmincat teljes szívemből utáltam. Neki aranyos, kedves, *normális* szobatársai voltak. Nekem olyan cicababák jutottak, akiknek az orra a csillagos eget verte... Görcsösen kapaszkodtam Krisztibe. Remekül megértettük egymást, sok közös programot szerveztünk. Ennek ellenére egyre jobban eltávolodtunk egymástól. Kriszti egyre terebélyesedő baráti körébe mind kevésbé fértem be. Végül nem bírtam tovább, feladtam az egészet: decemberben otthagytam a főiskolát. Hazamentem és unatkoztam néhány hónapot. Ezalatt is történt azért néhány dolog. Januárban, amikor véget ért a vizsgaidőszak, Kriszti elgyötört hangon arról

Gabó "padlótörő-táncát" a Mikulás-ünnepség után a két Indigó-koncerten is megcsodálhattuk

panaszkodott, hogy csak 4.7-es átlagot sikerült összehoznia. Akkor, amikor az életem teljesen romokban hevert. Február elején visszament Pestre élni gondtalan életét. Emellett pesze egyre kevesebb ideje maradt a "legjobb barátnőjére". Már éppen kezdtem megszokni az új (?) helyzetet, amikor március végén bomba robbant a barátságunk autója alatt, vagy csak kibújt a szög a zsákból...

A fentihez hasonló esetek egyre szaporodtak. Azzal próbáltam megnyugtatni magamat, hogy a helyzet nem is rossz, csak túlságosan a szívemre veszem a dolgokat. Ha a többi dolgom rendbe jön, ez is megoldódik - magától.

Őszre a problémák nagy része megoldódott. Krisztit kivéve. Egy hétvégén kitalálta, hogy néhány hét múlva meg fog látogatni Szegeden. Ezt

egyszerűen közölte velem, meg sem kérdeze, hogy nekem megfelel-e? Végül beleegyeztem. Szerdán beszélünk telefonon. Azt mondta, jön, persze. Jó, akkor nem megyek haza. Pénteken felhív: mégsem jön, menjek inkább én. Na azt már nem!

Az egyik újdonság, hogy újból Szegedre készül. Nem hívtam meg, de mint mondta, ilyen lehetőséget nem akar kihagyni... No comment.

Nem tudom, mit tegyek. Kriszti egyre... nem tudom milyenebb. Persze én is változtam és talán csak túldramatizálom az egészet. Mindenesetre az biztos, hogy valami nincs rendben. Az egész egy rossz házasságra kezd hasonlítani. Megszokásból nem vetünk neki véget: a nagy, örök barátságunk.

Iza

Még egyszer a Fossziliáról

Céлом a *Fosszília* c. kiadványról megjelent, sokszínű és ellentmondásos vélemény- és íráshalmaz okozta értetlenség és zűrzavar eloszlátása volt. Olvasás közben azonban egyre nyilvánvalóbban fogalmazódott meg bennem egy érzés: lehetetlenre vállalkoztam. A lehetetlen legyőzésének pedig csak kevesen rugaszkodhatnak neki. Ezen kevesek egyike azonban vitathatatlanul a művész, ezért nyúltam hát a költészethez, ezért hívtam segítségül a verset, bizonyítandó a költészet hatalmát, értékelvén a szerkesztők és az alkotók fáradozásait. Állásfoglalásom egyértelmű: művet alkottam a művészetből. A Fossziliában megjelent művek címeiből megalkottam a Fosszília-verseket. Milyenségével kapcsolatban ki-ki fogalmazza meg saját véleményét. Szerintem olyan, mint a Fosszília...

Fosszília

Ismerős egyenlet:
Mít, mennyiért, kinek...
Piroska, avagy az erotikus csipke:
Egy lány, aki tudja, hogy szeretik!
Az ősi pogány vallás mitológiai változása
Az üresség antológiája:
A hágó varázslata –
Szopjad csak gyengéden...
Szilikon korsók kóborolnak
Írástudatlanul.

A filozófia történelmi rendeltetése:

Végvár az időben –
Vakszavak a Szárnysegédnek,
Jelentés egy teherplatóról:
A szalmakutyák üzenete.

Nem akarok éhenhalni,
Ottmaradni
Feketén,
Mereven...
A költőóriás
Indul aludni.

Vernyik Zénó

A letiltott párbeszéd

A történet ott kezdődik, hogy az újonnan szerveződött *Szegedi Egyetemi Meleg Kör* az ősz folyamán hirdetni kezdte magát a mindenki által jól ismert Szegedi Egyetem című lapban. Tették ezt heteken keresztül, és kiváltották ezzel két egyetemi hallgató: *G.B.* és *N.I.* (és még sok más „homofób”) ellenérzését, akik egy provokatív kis iromány formájában eljuttatták véleményüket a *Szegedi Egyetem* szerkesztőségéhez, ahol ígéretet kaptak annak megjelentetésére. Telt-múlt az idő, és

miközben a Meleg Kör hirdetését (több számon keresztül) továbbra is olvasni lehetett az említett sajtóorgánumban, addig az olvasói vélemény az ígéretekkel ellentétben nem jelent meg. (Közben ugyanitt olvasható volt még egy „élménybeszámoló” a kör üléséről és egy a kör vezetőjével készült riport.) Dühös lett erre a két fiatalember, és a szegedi felsőoktatási szerveződés egy másik hallgatói lapjához fordult segítségért. Az le is közölte kis irományukat, amely a dührohamok

közepette még kiegészült egy a Szegedi Egyetem főszerkesztője (Sz.L. alias Szaki) ellen írt támadással.

A vitairat szerzője (G.B.) azonban nem tudhatta, hogy írásuk meg nem jelenésének oka nem a főszerkesztő (bár valószínűleg sem ő, sem a szerkesztőség többi tagja nem értett egyet az olvasói véleménnyel és a mögötte álló ideológiai háttérrel). A pontosság kedvéért tehát elmondom G.B.-nek és mindazoknak, akiket érdekel, hogyan zajlottak le az események a háttérben. Információim szerint, miután G.B. és N.I. eljuttatta véleményét a Szegedi Egyetemhez, a szerkesztőségi ülésen heves viták zajlottak az iromány tartalmáról, valamint arról, hogy az megjelentethető-e a lapban. Az újságíró-palánták végül úgy döntöttek, hogy – mivel lapjuk igyekszik hangot adni a hallgatói véleményeknek – megjelentetik a G.B. és N.I. által írt néhány sort, ha pedig az sérti valakinek a jogait, a két szerző vállalja érte a felelősséget. A Szegedi Egyetem nevezetű lap azonban nemhogy anyagi, de mint azt esetünk bizonyítja szellemi értelemben sem a hallgatók tulajdona. Az a pletyka járja, hogy a szerkesztőségi felfordulásról „felsőbb” körök is értesültek, és a Szegedi Egyetem Kiadói Tanácsának egyik tagja, a Médiatudományi Tanszék híres-hírhedt oktatója, akit nemrég kollégiumunk is vendégül látott, megtiltotta a lap főszerkesztőjének, hogy leközzölje G.B. és N. I. véleményét a Szegedi Egyetemi Meleg Körről; írásuk tehát nem jelent meg ebben az újságban (más kérdés, hogy később a Hökkentőben igen).

Félreértés ne essék, cseppet sem sérült itt a sajtószabadság, hiszen tudjuk, a Szegedi Egyetemnek (mint minden lapnak) tulajdonosa, kiadója, na és persze Kiadói Tanácsa is van, és az újságíró jelölteknek meg kell felelniük ezen

érdekcsoportok elvárásainak. Na és persze azt is tudjuk, hogy ez az újság a „kommunikáció szak lapja”. Csak azt nem értem, hogy akkor miért akarja elhíttetni magáról a Szegedi Egyetem, hogy egy hallgatói lap? Például azzal, hogy leközzöl különböző (grafomán) hallgatók silány kis történetecskéit, élménybeszámolóit, firkantásait, semmitmondó, színvonalon aluli írásait. G.B. és N.I. véleménye, amely megtörte volna a lap látszólagos pluralitása mögött rejlő ideológiai egyszólamúságot, és amely újabb véleményalkotásra készítette volna az olvasókat, és talán újabb cikkek megírására azokat, akiket sért ez a provokáció, a „cenzor” által letiltatott. Kialakulhatott volna egy párbeszéd egy kényes témáról, amiről az emberek nem mernek, nem szeretnek szót ejteni, elhangozhattak volna különböző vélemények, és talán közeledhetek volna egymáshoz az álláspontok. A „Szegedi Egyetem” című lap pedig, hogy bebizonyítsa: joggal viseli ezt a nevet, oldalain helyet biztosíthatott volna ennek a párbeszédnek. Így, hogy ez a kis olvasói hozzászólás a Hökkentőben jelent meg, a provokáció erejét veszítette, és már kevés esélyt látok egy párbeszéd kialakulására.

Megjegyzés 1.: Ebben a néhány sorban pusztán egy érdekes közjátékról szerettem volna tudósítani és véleményt nyilvánítani, és nem pedig pártját fogni G.B.-nek és N.I.-nek (mellesleg nem is hiszem, hogy erre rá lennének szorulva). Kis irományuk tartalmával nem értek egyet, és azt agresszív provokációnak tartom.

Megjegyzés 2.: Sajnálatosnak tartom (a jövőre nézve is), hogy egy hallgatói lap főszerkesztője felsőbb körök által ily könnyedén hagyja magát befolyásolni.

Bechtel Helmut Herman

„Szívünk rég ide vár, télapó gyere már...”

Figyelmeztetés 2 !

- A cikk elolvasása nem kötelező, de ajánlatos, kivéve abban az esetben, ha éppen eszel.
- A cikk kivételesen elkészült lapzártáig.
- A cikkben szereplő ÖSSZES személy a képzelet szüleménye. A valósággal való esetleges egyezés a véletlen műve.
- Ha tudni akarod, mi is ez az egész írás, előbb magadat kérdezd meg, s csak utána a szerzőt. Amennyiben az utóbbi mellett döntesz, a nem olyan régen már vázolt körülmények várnak rád.
- Mindezen figyelmeztetéseket azért írom, mert mindeddig nem találtam olyan okot, amely ezek közzététele ellen szóló volna.

Jenő, hányás, bankrablás

Joe, Frankie, Simon meg én elhatároztuk: bankot fogunk rabolni. A terv végleges, visszavonulás nincs. Az ajtóba belevésve virít a felirat: ki itt belépsz, hagyd fel minden reménnyel. (...)

Szeretem Jenőt. Szeretem magabiztos mosolyát, amivel úgy tud elküldeni a jó édes francba, hogy közben szeme sem rebben. Jenő született tehetség. Tudja, hogy kell szétbaszni azt, ami még létre sem jött. Persze, persze, ő nem tud a fiúk helyett gólt löni, azt viszont tudja, hogy kell nullára süllyeszteni azt, amivel magyar focista már régóta nem rendelkezik. Jenő annyira elfogult, hogy néha már sírni tudnék. Éppen ezért halálosan, menthetetlenül, véglegesen beleestem Jenő közvetítéseibe, és már most tudom, mivel fogom kibélelni jövődöbeli koporsóm belsejét. (...)

Joe, Frankie, meg én terepszemlére megyünk. Úgy döntöttünk, álcázzuk magunkat, ezért úgy öltöztünk fel, mint akik most szabadultak a diliházból. Frankie barna, ballagási, velur-nubuk cipőt visel és minden luxuskurva után nagyokat füttyent; különösen a piros szoknyás, fekete szaténos példányokat kedveli. Fekete Ray-Ban napszemüvege mögül egy született szicíliai nézésével próbál meg minden járókelőt kivesézni a -10 fokos januári hidegben, agyában Palermo szelleme kísért. Joe kifogástalan állapotú, 41-es Adidas-cipőjét teszteli a 12 év alatti korosztály kifejeletlen állkapcsain, miközben bordó garbóján hasztalan kísérleteket tesz a tavaly nyáron beleszáradt macskaszar kikaparására. Szorosan Frankie mögött halad és hófehér cipőjével megpróbálja összeakasztani lábait. Ha Simon itt lenne, biztosan jót röhögne. (...)

Jenő különben rendes gyerek. Tényleg semmi bajom vele, de azért ha véletlenül összefutnánk a közérben, én éppen a 10 deka párizsimat próbálnám belepaszírozni a mustáros flakonba, ő ugyanezt tenné egy fej káposztával, szóval ha véletlenül összeakadnánk, odahajolnék hozzá és megsúgnám neki, hogy csak egyszer, csak egyetlenegyszer kapcsolja már be az ORF1-et, mondjuk szerdán, 20.15-kor, hallgasson bele a jó öreg Robert Seger közvetítésébe és nyomja maximumra a hangerőt abban a pillanatban, amikor Prosenik az ellenfél tizenhatosán belül egy imitált ollózás közben lerúgja Keane fülcimpáját és

akkorát esik, mint egy hátszló, az ellenfél játékosai kínjukban a fejüket fogják és a röhögés okozta szédülés miatt kánonban hányják végig az Ernst Happel Stadion sávosa nyírt gyepét, miközben a hasát fogó közönség könnyes szemmel beözönlük a pályára és ugyanezen okból kifolyólag kidobja a taccsot, Sturm Graz-anhenger tartja a Manchester-szupporter fejét, mindenki egyszerre sír és hány, amiből következően az egész pálya egy hatalmas csanda-parti színhelyévé válik; szóval ekkor hallgassa meg, könyörgöm, legalább egyszer hallgassa meg, ahogy Seger az osztrák foci hatalmas esélyeiről, biztató kíséreltről, a fantáziadús, kreatív játék jövődöbeli diadaláról beszél. Ekkor, ebben a szent pillanatban talán bevillanna a mi édes Jenőnknek, hogy miért is tépem én itt a számat, mint egy eltévelyedett, elmeháborodott nyomorult. (...)

Joe közben lemarad, úgy döntött, inkább a híd alatt éjszakázik macskájával. Frankie meg én Simont keressük, aki elvileg a Deák Ferenc utca és a Híd utca sarkán vár ránk egy 80-as, éjfekete, nyitható fedelű Audiban. Simon egyébként érdekes figura, úgy néz ki, mint egy Szibériából emigrált atomkutató, akiről soha nem lehet tudni, hogy egy csomag WC-papírt vagy egy hidrogénbombát hordoz az aktatáskájában. Szemüvegét - ha lenne neki - mindig az orra hegyén egyensúlyozva hordja, arca rezzentelen, keze bombabiztos, éppen emiatt döntöttünk úgy, hogy ő lesz a sofőr. Persze ő ezt még nem tudja. Sőt egyelőre Frankie sem, aki a kabátja zsebében lapuló Barbon-arciszest egyszer egyszer meghúzza, "Siess már, te nyomorult!!!" kiáltásokkal várja, hogy kikászálódjak a Deák Ferenc utca 28. szám alatti kapualjából és abbahagyjam végre az öt perce tartó, szünni nem akaró röhögésemet. Persze minden jónak vége szakad egyszer, így időlegesen én is megnyugszom, megkeresem Simont és a nyitott kocsitőn át kirángatom a járdára, majd magamhoz intem Frankiet, benyúlok Alain Delon kabátom meleg belső zsebébe, előveszek egy gondosan lezárt borítékot és tartalmát kitergetem a nyitott Audi tetején. "Szóval, fiúk" - szólok meg ünnepélyes hangon - "itt a Terv. Ez lesz életem bankrablása. Ez lesz életünk bankrablása."

Folyt. köv.

web-